זון אויפגאנג — 6.36.
זון אונטערגאנג — 5.55.

די איינציקע אידישע צייטונג
אין מערב קאנאדע
עטאבלירט אין 1910
דערשיינט
יעדן טאג

אידישע וואכרט

THE ISRAELITE PRESS

וועטער:
טיילוויז וואלקנדיק — רעגן

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910. Published DAILY

Vol. 20, No. 195. Winnipeg, Tues. Oct. 7, 1930. Published daily except Saturday and Sunday. דערשיינט יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג. דינסטאג טו׳ תשרי, תרצ״א.

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY OCT 15 1930 ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

בלויז 5 קערפערס פון די אומגעקומע-נע אין קאטאסטראפע אויף "אר 101" זיינען ביז איצט דערקענט געווארן

אמעריקע דריקט אויס איר מיטגעפיל

וואשינגטאן, ד. ק., אקט. 7.— פרעזידענט הוווער האט אפגעשיקט א קייבל צו קעניג דזשארדזש, אויסדריקנדיק צו אים דעם טיפסטן מיטגעפיל פון דעם אמעריקאנער פאלק צו ענגלאנד איבער דער שרעקלאכער קאטאסטראפע מיט׳ן "אר 101", אין וועלכער 46 לעבנס זיינען אויסגעלאשן געווארן.

שטאטס סעקרעטאר סטימסאן האט אפגעשיקט אן ענלאכע קייבל צו פרעמיער ראמזי מאקדאנאלד.

לאנדאן, אקט. 7. — ביי דער אימפערריאלער קאנפערענץ, האט פרעמיער בענעט, פון קאנאדע, פארגעשלאגן א רעזאלוציע, וואס דריקט אויס דעם טיפסטן טרויער פון אלע טייל פון דער אימפעריע איבער דער קאטאסטראפע מיט׳ן "אר 101".

נייע סטריט קאר פעירס שוין אין קראפט

די נייע "קאר פעירס" זיינען שוין אין קראפט. כאטש דער סיסטעם איז זייער א קאמפליצירטער, ווערט אבער ניט באריכטעט, אז וועלכע ס׳איז ערנסטע מיספארשטענדענישן זאלן האבן פארגעקומען. די קאנדוקטארן האבן אבער געמוזט ענטפערן אויף א סך פראגעס און דערקלערן דעם עולם פארער די פארשיידענע "פיינקיטן" פון דעם נייעם פאר טאריף.

א היבשע צאל פאסאזשירן האט אויסגענוצט די פרייוויליגיע צו פארן פאר בלויז 5 סענט צווישן די שעה׳ן פון 9.30 ביז 12 מיטאג צייט.

יונערמאן געפונען טויט אין א פעלד

מאנטרעאל, קוועב, אקט. 7. — דער טויטער קערפער פון א יונגנמאן, ארום 30 יאר אלט, מיט א קויל אין האנד, איז געפונען געווארן אין א פעלד ניט ווייט פון דאנען. ער איז געווען גוט געקליידעט. קיין שום דאקומענטן צו דער קאנען אים זיינען ניט געפונען געווארן. פאליציי גלויבט אז ער איז באנאנגען זעלבסטמארד.

אמעריקע דריקט אויס איר מיטגעפיל

וואשינגטאן, ד. ק., אקט. 7.— פרעזידענט הוווער האט אפגעשיקט א קייבל צו קעניג דזשארדזש, אויסדריקנדיק צו אים דעם טיפסטן מיטגעפיל פון דעם אמעריקאנער פאלק צו ענגלאנד איבער דער שרעקלאכער קאטאסטראפע מיט׳ן "אר 101", אין וועלכער 46 לעבנס זיינען אויסגעלאשן געווארן.

שטאטס סעקרעטאר סטימסאן האט אפגעשיקט אן ענלאכע קייבל צו פרעמיער ראמזי מאקדאנאלד.

לאנדאן, אקט. 7. — ביי דער אימפעריאלער קאנפערענץ, האט פרעמיער בענעט, פון קאנאדע, פארגעשלאגן א רעזאלוציע, וואס דריקט אויס דעם טיפסטן טרויער פון אלע טייל פון דער אימפעריע איבער דער קאטאסטראפע מיט׳ן "אר 101".

אנדזאך פון קאטאסטראפע דערוויל נאך ניט אויסגעפארשט געווארן

באוועי, פראנקריך, אקט. 7. — נאך א גרינדלאכער אויספארשונג פון די צע-ברענטע קערפערס פון די קרבנות פון דער אומגעקומענער בריטישער "אר 101", איז קוים געלונגען צו דערקענען פינף פון זיי. זיי זיינען אלע געווען מיט-גלידער פון דער קאמאנדע, א פארזוך צו דערקענען די איבעריגע לויט די צופעלי-קע חפצים וואס מען האט ארום זיי געפונען, וועט נעמאכט ווערן ווען די קערפערס וועלן געבראכט ווערן קיין ענגלאנד.

לאנדאן, אקט. 7. — דאס לופט מיניס-טעריום האט זיך געווענדעט צו די קרובים פון די אומגעקומענע אויף דער "אר 101", אנציינענדיק, אז מען קאן ניט דערקענען די קערפערס פון די אומגעקומענע און בעטנדיק זייער צושטימונג, אז אלע זאלן באערדיקט ווערן אין איין ברודער-קבר אויפ׳ן קארדינגטאן פעלד, וואו איין מאנומענט נאך זיי וועט אוועקגעשטעלט ווערן.

באוועי, פראנקריך, אקט. 7. — די אויספארשונג וואס ווערט דא געמאכט פון ברטישע און פראנצויזישע באאמטע ווע-גען דער קאטאסטראפע מיט דער "אר 101" האט דערוויל צו קיין רעזולטאטן ניט געבראכט. עס איז זייער שווער צו דערגרייכלען זיך צו די אמת׳ע אורזאכן פון דעם אומגליק, באזונדערס דערפאר, וואס די קאמאנדירן זיינען טויט.

עס איז דא א חשד, אז אויף דער לופט שיף איז געווען איינער אדער צוויי בליי-

ארעסטירט פאר א פארברעכן באגאנגען מיט 6 יאר צוריק

פרינס-אלבערט, סאסק., אקט. 7. — רזשאן באביוק איז אין יאר 1924 ארעס-טירט געווארן אין ווינניפעג אויף דער קלאגע פון פארוואונדן א מענשן דורך נאכלע-סיקייט טרייבנדיק א אווטאמאביל. ער איז ארויסגעלאזן געווארן אויף ערבות און ער איז פארשוואונדן געווארן, איבערלאזנ-דיק די "בייל".

איצט פארט ער פון דאנען מיט פאליי-צייאישע אונטערפירער קיין ווינניפעג, נאכדעם ווי ער איז דא אפגעזעסן א גע-וויסע צייט אין געפענגניש פאר אן אנ-דער פארברעכן. עס איז א סברא, אז די פאליציי אין איסט גרענד-פארקס, מינ., זוכט אים אויך פאר שיסן א פאליציסט.

נעזעלשאפטלאכער קאלענדאר

מיטוואך, אקטאבער 8

אלגעמיינע פארזאמלונג פון מיטגלידער פון אשכנזי שול, 8 אוונט, אין שול.

דאנערשטאג, אקטאבער 9

וועכנטלאכע פארזאמ. פון פראפאיסקער מענער און פרויען געו. (אנשטאט דינסט. טאג), 8.30 אוונט, אין פרץ־זאל.

פרייטאג, אקטאבער 10

אלגעמ. פארזאמ. יונגט לינקע פוע״צ. רעפעראט: "באראקטער פון היינטיקער ארבעטסלאזיקייט". 9 אוו. אין פרץ אינסט.

שבת, אקטאבער 11

מאצע אין תלמוד תורה זאל, אויפזיכט "הנוער העובד".

זונטאג, אקטאבער 12

טיי פון מוטער פאראין ביי א. ר. פ. ט. שול ביי מרס. ווארעמער 290 אבערדין

וואלן פארזאמ. פון אינד. בני אברהם, 12 פרי אין פרייהייט טעמפל. האלב־יער־לאכער באריכט.

עלטערן פארזאמ. אין נצא. העב. שול, 3 נ.מ. — י. קאבאקער וועגן אויסבעסע-רונג פלעגער (אפגעלייגט פון לעצטן זונט.)

זונטאג, אקטאבער 19

יערלאכע פארזאמ. אין וואלן פון ליידיס סאסייטי פון ב״ו, 2.30 נ.מ., אין ב׳י. באריכטן און מוזיקאלישע פראגראם.

כאריכט פון הדסה קאנ-ווענשאן אפגענעבן

מרס. האלפערן, פרעזידענטן פון ווי-ניפעגער הדסה און מרס. ראז ריידר, איי-נע פון די וויצע־פרעזידענטס פון מערב קאנאדער הדסה׳ס, וועלכע האבן זיך לעצטנס צוריקגעקערט פון דער הדסה קאנווענשאן אין מאנטרעאל, האבן אפ-געגעבן א באריכט פון דער קאנווענשאן ביי א פארזאמלונג, נעכטן ביינטאג אין ציון זאל. זייערע ביידנס באריכטן זיינען גוט אויפגענומען געווארן פון די פאר-זאמלטע פרויען.

מרס. מעקס הפענער האט געמאכט א גוטן איינדרוק מיט איר פארלעזן וועגן דעם לעבן פון לואי מארשאל.

א מוזיקאלישע פראגראם איז געגעבן געווארן. די פריילינס פאגעל האבן גע-שפילט איינציקע נומערן פידל און פיאנ-נא, אין מיט עטל שווארץ האט געזונגען איינציקע לידער.

2 קאלגאריער יונגעלייט אומ-געקומען אין עראפלאן קאטאסטראפע

קאלגארי, אלבערטא, אקט. 6. — 2 יונגעלייט זיינען זונטאג מאמענטאל דער׳הרג׳עט געווארן אין אן עראפלאן עקסידענט, ווען א היים־נעמאכטער עראפלאן, אנגעטריבן פון איירווינ הינקער, 24 יאר אלט, איז אראפגעפאלן פון דער הויך און ער האט זיך איינגעראבן מיט׳ן "נאז" טיף אין דער ערד. אין גלישען, אלבערטא.

הינקער, א קאמערציעלער פיילאט, איז געפלוגען צוזאמען מיט הארווי מענארד, 20 יאר אלט, פון גלישען. זייערע קער-פערס זיינען ארויסגעצויגן געווארן פאר-ברענט פון אונטער דעם ברענענדיקן עראפלאן.

הונדערטער איינוואוינער פון גלישען האבן ביינעוואוינט דעם עקסידענט, זיי האבן אבער ניט געקאנט רעטן די אומ-גליקלאכע.

אויפשטאנד ערנסט אין בראזיליע

ריא. דע זשאנעירא, בראזיליע, אקט. 6. — די לופט־פאסט אויף א צאל ליני-עס איז דא געכטן סוספענדירט געווארן, קאטטיק צוליב דעם אויפשטאנד אין איי-ניקע טייל פון׳ם לאנד.

אויפשטאנדס ארמיי פון 80 טויזנט מארשירט אויף ריא דע זשאנעירא

דער נייער ספיקער פון סענאט

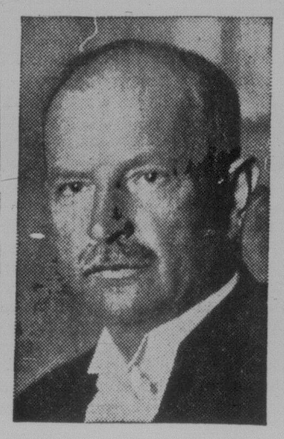

סענאטאר פ. ע. בלאנדען, נייער ספי-קער פון׳ם סענאט, לויט איינער פון זיינע לעצטע פאטאגראפיעס.

גרעסטער טייל פונם לאנד איז שוין אין די הענט פון די רעבעלן

מאנטעווידעא, אורוגוויי, אקט. 7.— אנפירער פון דעם אויפשטאנד אין בראזי-ליע דערקלערן אין דרעפעשן אהער, אז זיי מארשירן מיט אן ארמיי פון 80 טויזנט מענשן אויף ריא דע זשאנעריא. אזן זיי האבן אין עטלאכע טעג צייט אומוואר-פען די רעגירונג פון פרעזידענט וואשינג-טאן לואיס.

געגעראל פראנציסקא פלארעס דא קונ-האנ, אנפירער פון די רעבעלן ארמייען, באהויפטעט, אז די מייסטע שטאטן פון בראזיליע זיינען צוגעשטאנען צו די רע-בעלן. ער איז ניט זיכער מיט די שטאטן סאאפאולא און ריא דע זשאנעריא. אבער אויך אין די שטאטן איז די לאגע פאר דער רעגירונג אן ערנסטע. און ער איז גרייט צו אטאקירן זיי מיט זיין אכציק טויזנטיקער ארמיי, וואס באשטייט פון אינפאנטעריע, קאוואלעריע און ארטיל-ריע. אויב זיי וועלן אויסשייצן ווידער-שטאנד.

געגעראל דע קונהא דערקלערט, אז מיט דעם־פולשטענדיקן זיג פון דער רעוואלו-ציע וועט ער שאפן א ציוויל רעגירונג, ביז די וואלן. פאר פרעזידענט און קאנ-גרעס וועלן דורכגעפירט ווערן אביסל שפעטער.

ידיעות פון ריא גראנדע דע סול מעלדן, אז די שטאט רעגירונג האט שוין דארטן נעשאפן אליין א פראוויזארישן רעזשים.

די רעגירונגס טרופן גייען כסדר ארי-בער אויף דער זייט פון די רעבעלן, כאטש איינציקע אפיצערן האלטן זיך נאך צוריק.

פראנקרייך טרויערט נאך קרבנות פון "אר 101"

פאריז, אקט. 7. — דער פראנצויזיי-שער קאבינעט האט אנגענומען א באשלוס צו פראקלאמירן היינטיקן טאג אלס א נאציאנאלן טרויער טאג איבער נאנצן פראנקרייך, צו ערן דעם אנדייגק פון די קרבנות פון דעם אר־101 דיריזשאבל וועל כער איז דורך אן אומגליק צעשמעטערט און פארברענט געווארן, ווען ער איז געפלוגען פון ענגלאנד קיין אינדיע דורך פראנקרייך, און 46 נפשות האבן פארלאָרן זייערע לעבנס אין דעם אומגליק.

פרעמיער טארדיא, וועט פערזענלאך אנוועזנט זיין ביי דער לויה צערעמאניע אין ביאוויאס.

נאך פראווינצן קריגן זייער חלק פון 20 מיליאן דאלארדיקן פאנד

אטאוואא, אקט. 7. — אן אפמאך מיט נאך צוויי פראווינצן איז געשלאסן געווארן וועגן זייער חלק אין׳ם 20־מיליאן דאלאר-דיקן פאנד צו באקעמפן די ארבעטסלאזי-קייט. דאס זיינען ניו־בראנסוויק, וואס וועט קריגן 500 טויזנט דאלאר, און פרינס עדוואדד אינזל, וואס וועט קריגן 90 טויז-זענט דאלאר.

סענאטאר דאבערטסאן, ארבעטס מי-ניסטער, האט טעלעגראפירט צו פרעמיער טאלמי פון בריטיש קאלומביא, דערקלערנ-דיק, אז די רעגירונג איז גרייט צו געבן בריטיש קאלומביא 900 טויזנט דאלאר פון דעם פאנד. פארשטייער פון אלבערטא, אז אלבערטא איז שוין אויף דער-גרייכט געווארן אן אפמאך.

אפילו יוקאן וועט אויף קריגן א חלק פון דעם פאנד. ווי די רעגירונג אנאנסירט, איז די סומע פון 20 טויזנט דאלאר באש-טימט געווארן פאר יוקאן פון דעם דא-זיקן פאנד.

—(::)—

יונגער נאציאנאל־סאציאליסטישער פירער באגייט זעלבסטמארד

בערלין, אקט. 2 (איטא). דער 24 יע-ריקער נאציאנאל־סאציאליסטישער פירער, גאנצערט, איז דא אויף זיין וועג אהיים באנאנגען זעלבסטמארד. "אויב דאס איז היטלער׳ס דרויטע מלוכה, — האט ער דערקלערט צו פריינט, איידער ער איז די טאט באנאנגען, — דאן ווייל איך מער ניט לעבן."

הענרי פארד הייסט צאלן הויכע שכירות צו ארבעטער; זאגט אז אין 1950 וועלן ארבעטער קריגן צו 27 דאלאר א טאג

ניו־יארק, אקט. 5. — אין א בוך אונ-טער׳ן נאמען "מואוינג פארוואארד" (באר-וועגדיק זיך פראאיס), וועלכער איז גאר וואס אריינגעגעבן געווארן פון דובלדעי, דאראן אל קא., זאגט הענרי פארד, אז אין די אינטערעסן פון גוטע געשעפטן דארף מען צאלן צו ארבעטער הויכע שכ״-רות, און ער זאגט פארואוס, אז אין יאר 1950 וועלן ארבעטער אין די פאראיי-ניקטע שטאטן קריגן א מינימום פון 27 דאלאר א טאג.

דער אוטאמאביל מאגנאט ווארפט אינ׳ם בוך די שולד פאר איצטיקער גע-דריקטער לאגע אויף די געשעפטסלייט, וועלכע האבן זיך געדרייט ארום דער בער-זע אנשטאט אכטונג צו געבן אויף זייע-רע געשעפטן. ער באהויפטעט, אז ס׳איז ניטא אזא זאך ווי אמת׳ע איבער פרא-דוקציע, און מען דארף פארקערט, וואס מער פראדויצירן, נאר די סחורה זאל זיין פון גוטער קוואליטעט און זאל געהעריק פארקויפט ווערן.

"מיט ׳געדריקטע לאגע׳ מיין איך א צייט, ווען מענשן גייען אום אן ארבעט און קאנען ניט פארבעסערן זייער לעבנס-שטייגער", — זאגט מר. פארד אינ׳ם בוך.—"די באלדיקע רפואה פון אט דער גערדיקטער לאגע ליגט אין איין ווארט: קוואנטיטעט, — קוואנטיטעטן פון סחו-רה ארויסגעשטויסן אויף דער וועלט. עס איז אבער ניט געגנג בלויז צו פראדוצי-רען סחורה. זי דארף גוט געמאכט ווערן אין יעדער דעטאל, עס דארף גוט באצאלט ווערן אין שכירות צו די ארבעטער און עס דארף פארקויפט ווערן צו א צוגענג-לאכן פריין."

מאטראָסן אויף בריטישער קריגס-שיף ברעכן אייזערנע דיסציפלין

לאנדאן, אקט. 7.— מאסן אומגעהארכ-זאמקייט און דערזעגרטירונג ווערט באריכ-טעט פון׳ם בריטישן סופער דרעדנאט "רע-ווענדזש", וואס געפינט זיך איצט אין האפן פון גאלף ישואז, ארום ניץ, אין פראנקרייך, — לויט א באריכט אין "דיי-לי הערעלד". די אדמיראליטעט באהויפ-טעט, אז זי האט נאך ניט קיין באריכט וועגן די אומארדענונגען.

עס ווערט באריכטעט, אז 40 מאטראסן אין׳ם בוך פון׳ם לאנד זיך ניט צוריקגע-קערט פון זייער ברעג אורלויב אין ניץ און אין קאן. אייניקע פון זיי זאלן האבן אפגעשיקט זייערע בענדלאך און פאנאנעס צו דער שיף קאמאנדע. די לעצטע האט איבערגעגעבן די בילדער פון די דעזערטי-רער צו דער פראנצויזישער פאליציי, בע-ניקיק זי צו ארעסטירן זיי און צוריקקערן זיי אויף דער שיף.

ווי די צייטונג באריכטעט, זאלן די אומארדענונגען האבן אויסגעראכן דער-דעם ווי זי מאטראסן האבן געמאכט קלא-געס קעגן דער צו שטרייענער דיסציפלין און שלעכטער שפיז.

ריר־אדמיראל דיואר, וועלכער איז נאך א קרינס גערייכט מיט א געוויסער צייט צורוק דעמיסיאנירט געווארן פון דער קריגס־שיף "ראיאל אוק" און איז איצט א קאנדידאט פון דער ארבעטער פארטיי, גלויבט ניט, אז די אומארדענונגען זאלן האבן צו טאן מיט שלעכטע שפיז, ווייל די שפיז אויף דעם בריטישן פלאט איז אויסגעצייכנט. ער זאגט אבער, אז די דיס-ציפלין געווען אויפ׳ן פלאט זיינען 200 יאר צו אלט, און באזונדערס אין אפארלי-טערט דער געזעץ וואס דערלויבט ניט מאטראסן צו באקלאגן זיך.

אינדעפענדענט לייבאר פארטיי נעמט אן מוניציפאלע וואל-פלאטפארמע

אויף א קאנווענשאן פון דער היינער אומאפהייניגיקער ארבעטער פארטיי, לעצ-טען אוונט, איז אנגענומען געווארן א וואל פלאטפארם פאר די קומענדיקע מוניציפ-פאלע וואלן, פארגשלאגן פון מארקוס הייד-מאן. די פלאטפארם פארדט צווישן אנ-דרש:

1. דעם דורכפיר פון א צאל געזעצ-שאפטלאכע געביידעס, צו פארלייכטערן די ארבעטסלאזיקייט, און צו פארזיכערן אלע לאקאלע ארבעטסלאזע מיט דירה און מיט עסן.

2. די שטאט זאל איבערנעמען די טראמווייען, און דערווייל זאל די טראמ-וויי קאמפאני, געצוואונגען ווערן אפצו-היטן איר אלטן אפמאך וועגן "קאר-פערס."

3. שטאטיקע לאטס זאלן אויסגענוצט ווערן פאר מוניציפאלע הייזער, און דער שטאטיקער הלואה סיסטעם אויף הייזער זאל באנייט ווערן.

4. אלע שטאטיקע ארבעטן זאלן דורכ-געפירט ווערן פון דער שטאט אליין.

צווישן די אנדערע פונקטן איז דא איי-נער וואס פאדערט אלגעמיינע שטימרעכט פאר אלע דערוואקסענע און די אפשאפונג פון׳ם ווארד סיסטעם.

די קאנווענשאן האט אויך אנגענומען א סקול בארד פראגראם פארגעשלאגן פון מרס. מעקלענאן. צווישן אנדערש ווערט אין׳ם פראגראם געפאדערט פרייע טעקסט ביכער פאר אלע לאקאלן, בעסערע באדינ-גונגען פאר די שול אנגעשטעלטע, און א. וו.

די פראגע וועגן נאמיגירן א מעיאר האנ-דיראט וועט באהאנדלט ווערן אויף א באר-זונדער קאנווענשאן, אקט. 15טן.

אנדזאך פון קאטאסטראפע דערוויל נאך ניט אויסגעפארשט געווארן

באוועי, פראנקריך, אקט. 7. — נאך א גרינדלאכער אויספארשונג פון די קרבנות פון דער אומגעקומענער ברטישער "אר 101", איז קוים געלונגען צו דערקענען פינף פון זיי. זיי זיינען אלע געווען מיט-גלידער פון דער קאמאנדע, א פארזוך צו דערקענען די איבעריגע לויט די צופעלי-קע חפצים וואס מען האט ארום זיי געפו-נען, וועט געמאכט ווערן ווען די קערפערס וועלן געבראכט ווערן קיין ענגלאנד.

לאנדאן, אקט. 7. — דאס לופט מיניס-טעריום האט זיך געווענדעט צו די קרובים פון די אומגעקומענע אויף דער "אר 101", אנציינענדיק, אז מען קאן ניט דערקענען די קערפערס פון די אומגעקומענע און בעטנדיק זייער צושטימונג, אז אלע זאלן באערדיקט ווערן אין איין ברודער-קבר אויפ׳ן קארדינגטאן פעלד, וואו איין מאנ-נומענט נאך זיי וועט אוועקגעשטעלט ווערן.

באוועי, פראנקריך, אקט. 7. — די אויספארשונג וואס ווערט דא געמאכט פון ברטישע און פראנצויזישע באאמטע ווע-גען דער קאטאסטראפע מיט דער "אר 101" האט דערווייל צו קיין רעזולטאטן ניט געבראכט. עס איז זייער שווער צו דערגרייכלען זיך צו די אמת׳ע אורזאכן פון דעם אומגליק, באזונדערס דערפאר, וואס די קאמאנדירן זיינען טויט.

עס איז דא א חשד, אז אויף דער לופט שיף איז געווען איינער אדער צוויי בליי-

פרוי דערשטיקט אויף טויט אין הויז אויף דזשארווים עווע.

מערי דיפקא, 35 יאר אלט, פון 294 דזשארווים עווע, איז נעכטן ארום אכט אזיינער אינדערפרי, געפונען געווארן א טויטע אין איר בעט. די פאליציי גלויבט, אז זי איז אדער דערשטיקט, אדער דער-ווארגן געווארן, און דריי מענער זיינען פארהאלטן געווארן, כאטש קיין קלאגעס זיינען דערוויל קיין ניט ניט געמאכט גע-ווארן. איינער פון די פארהאלטענע איז מייק מאנעטאסקי, וועלכער זאל האבן געוואוינט אין דער הויז מיט דער פאר-שטארבענער פרוי. די נעמען פון די אנ-דערע צוויי ווערן דערווייל צוריקגעהאל-טען.

ווי די פאליציי איז אינפארמירט גע-ווארן, זאל מאנעטאסקי האבן צעקריגט זיך מיט דער פרוי זונטאג איבער א אנ-דער מאן. נעכטן אינדערפרי, ווערט באי-הויפטעט, האט מאנעטאסקי אפגערופן א שכן, זאגנדיק צו אים: "דו וואלסט בע-סער גיין און זעען מערי׳ן", דער שכן

פעלעס טעאטער האט ספעציע-לע מאטינעס לכבוד יום-טוב

דאס פארוואלטונג פון פעלעס טעאטער בעט אונז צו מעלדן, אז היינט אין מאר-גען, לכבוד די ערשטע טעג סוכות, ווי אויך די אנדערע טעג סוכות דינסטאג און מיטוואך, אקט. 14-15, וועט דער טעא-טער זיין אפן פון 12.30 ביי״טאג, ווען גוטע און אמוזירנדיקע בילדער וועלן גע-וויזן ווערן.

—(::)—

מזל טוב

א זון געבארן צו מר. און מרס. א. קליין (קליינמאן), 298 באיד עווע. מוטער און קינד אין בעסטן צושטאנד אין דזשענע-ראל האספיטאל.

—(::)—

אברהם ראגאוואי, באוואוסטער תלמודיסט, געשטארבן אין דעטראיט

דעטראיט, (איטא). — אברהם ראגא-וואי, באוואוסטער תלמודיסט, איז דא געשטארבן דינסטאג אין עלטער פון 53 יאר. ראגאוואי איז געווען דער דירעקטאר פון די פאראייניקטע העברייאישע שולן אין דעטראיט און אין משך פון די לעצטע צען יאר דער סעקרעטאר פון אידישן בית יתומים. דער פארשטארבענער לאזט אי-בער אן אלמנה, צוויי זין און צוויי טעכ-טער.

—(::)—

ירושלים, אקט. 1 (איטא). — דער דיסטריקט־געריכט אין טול־כרם האט באר-שלאסן, אז די אראפזעצונג פון אראבישע טענאנטס פון 3,600 פון די 45,000 דו-נאם לאנד אין וואדי האווארים, וואס דער אידישער נאציאנאל פאנד האט געקויפט, איז אומגעזעצלאך, און די טענאנטס זיי-נען בארעכטיקט זיך ווידער צו באזעצן אויז הדעם לאנד. די קלאגע אין געמאכט געווארן אין נאמען פון אכט אראבישע טענאנטס קענען דער געזעצלאכקייט פון דער קניה.

דאס איז דער ערשטער אומגינסטיקער באשלוס וואס איז געמאכט טגעווארן וועגן דעם וואדי האווארים לאנד. די אידישע פירער זיינען אבער ניט באאומרואיקט, ווייל דער פארקויף פון דעם לאנד צום נא-ציאנאל־פאנד איז זנעמאכט געווארן אונ-טער דעם באדינג אז דאס לאנד האט ניט באלאנגט צו די טענאנטס. א פיל ערנס-טער פראעגע נייט איצט אז, אין וועלכן פיל געוועזענע טענאנטס פון וואדי האוואר-ריס פארערן דאס רעכט צוריקצוקויפן זיי-ער לאנד, וואס דער נאציאנאל פאנד האט געקויפט.

מאס-מיטינג וועגן נייע "קאר-פערס" פארדופן

די אינדעפענדענט לייבאר פארטי פאר-רופט א מאסן פארזאמלונג וועגן דער דער טראנספארטאציע פראגע אין וועגן די נייע "קאר פערס" אויף מיטוואך, אקט. 15טן, אין לארד סעלקירק סקול, עלמוואוד.

—(::)—

פעלעס טעאטער האט ספעציע-לע מאטינעס לכבוד יום-טוב

דאס פארוואלטונג פון פעלעס טעאטער בעט אונז צו מעלדן, אז היינט אין מאר-גען, לכבוד די ערשטע טעג סוכות, ווי אויך די אנדערע טעג סוכות דינסטאג און מיטוואך, אקט. 14-15, וועט דער טעא-טער זיין אפן פון 12.30 ביי״טאג, ווען גוטע און אמוזירנדיקע בילדער וועלן גע-וויזן ווערן.

—(::)—

מזל טוב

א זון געבארן צו מר. און מרס. א. קליין (קליינמאן), 298 באיד עווע. מוטער און קינד אין בעסטן צושטאנד אין דזשענע-ראל האספיטאל.

—(::)—

אברהם ראגאוואי, באוואוסטער תלמודיסט, געשטארבן אין דעטראיט

דעטראיט, (איטא). — אברהם ראגא-וואי, באוואוסטער תלמודיסט, איז דא געשטארבן דינסטאג אין עלטער פון 53 יאר. ראגאוואי איז געווען דער דירעקטאר פון די פאראייניקטע העברייאישע שולן אין דעטראיט און אין משך פון די לעצטע צען יאר דער סעקרעטאר פון אידישן בית יתומים. דער פארשטארבענער לאזט אי-בער אן אלמנה, צוויי זין און צוויי טעכ-טער.

—(::)—

ירושלים, אקט. 1 (איטא). — דער דיסטריקט־געריכט אין טול־כרם האט באר-שלאסן, אז די אראפזעצונג פון אראבישע טענאנטס פון 3,600 פון די 45,000 דו-נאם לאנד אין וואדי האווארים, וואס דער אידישער נאציאנאל פאנד האט געקויפט, איז אומגעזעצלאך, און די טענאנטס זיי-נען בארעכטיקט זיך ווידער צו באזעצן געווארן אין נאמען פון אכט אראבישע טענאנטס קענען דער געזעצלאכקייט פון דער קניה.

דאס איז דער ערשטער אומגינסטיקער באשלוס וואס איז געמאכט טגעווארן וועגן דעם וואדי האווארים לאנד. די אידישע פירער זיינען אבער ניט באאומרואיקט, ווייל דער פארקויף פון דעם לאנד צום נא-ציאנאל־פאנד איז זנעמאכט געווארן אונ-טער דעם באדינג אז דאס לאנד האט ניט באלאנגט צו די טענאנטס. א פיל ערנס-טער פראעגע נייט איצט אז, אין וועלכן פיל געוועזענע טענאנטס פון וואדי האוואר-ריס פארערן דאס רעכט צוריקצוקויפן זיי-ער לאנד, וואס דער נאציאנאל פאנד האט געקויפט.

אויפשטאנדס ארמיי פון 80 טויזנט מארשירט אויף ריא דע זשאנעירא

נאך פראווינצן קריגן זייער חלק פון 20 מיליאן דאלארדיקן פאנד

יונגער נאציאנאל־סאציאליסטי-שער פירער באגייט זעלבסטמארד

הענרי פארד הייסט צאלן הויכע שכירות צו ארבעטער; זאגט אז אין 1950 וועלן ארבעטער קריגן צו 27 דאלאר א טאג

מאטראָסן אויף בריטישער קריגס-שיף ברעכן אייזערנע דיסציפלין

אנגב - אורחא

פון מארק

אלט־קאסרילעווקע אין אמעריקע

איבער א קרינערויי צווישן קבצא און בר־קמצא איז חרוב געווארן ירושלים; אי־בער אן אקס פון א וואגן איז חרוב געווארן ביתר, און איבער א הון מיט האן איז חרוב געווארן תור־מלכא.

אזוי לויטעט א תלמוד׳ישע לעגענדע.

ווען די דאזיקע לעגענדע איז געשאפן געווארן, איז שוין דאס אידישע פאליטי־שע וועלטל געווארן אזוי איינג, אז דער איבערפלוס פון אידישער פאליטישער ענערגיע האט געפונען זיינע אויסדרוקן אין אט אזעלכע קליינלאכע צאנקערייען איבער א הון מיט א האן, און די דאזיקע ענערגיע האט געשפארט מיט דער קראפט פון דאמף אין א פארמאכטן קעסל, אז זי האט געקאנט אויפרייסן גאנצע רייזיקע שטעט און לעדער . . .

און דאס אידישע וועלטל איז היינט פונקט אזוי איינג איינגעשלאסן אין אירע ד׳ אמות, ווי דאמאלסט, און ווען די אי־דישע קהל׳שע ענערגיע איינגעשפארט אינ׳ם איינגן שטח געפינט זי איינג לעבל אויף דורכשפארן זיך, עקספלאדירט זי מיט דער קראפט פון דינאמיט.

איינע פון אט די וויכטיקסטע לעבלאך איז די בשר־כשר פראגע, אויף וועלכער עס ווערט פארשווערעדט ביי אונז מיט דער גרעסטער ליידנשאפט די שטארקסטע קהל־שע ענערגיע . . .

* * *

ניט איך ווייס, און ניט איך בין באר-זונדערס שטארק פאראינטערעסירט צו וויסן, אויב די בשר־כשר טומלערייען ביי אונז האבן א גרונט, אדער ניט.

אין מיינע אויגן איז די דאזיקע פראגע א סך ווייניקער וויכטיק, ווי די פראגע פון דער רעגירונגס טאריפ׳ן פאליטיק, וועלכע באווירקט יעדן איינעם פון אונז א סך מער, ווי אונזער איינענע בשר־כשר פא־ליטיק.

אויב דער כשרות שטייער העכערט דעם פרייז אויף אונזערע כשר׳ע פלייש, וועט יעדער איינער פון אונז דארפן פיל מער צאלן פאר מר. בענעטס טאריפ, ווי פאר דער בשר־כשר טאקסע.

טאמער איז דא א טראסט פון אונזערע קצבים צו העכערן די פרייזן פון כשר׳ע פלייש, איז דאס זיכער א גרויסע עולה. מיר צאלן אבער א סך מער די מיליאנער־סקע שטאל, קופער, פלייש און אנדערע טראסטס, ווי דעם טראסט פון אונזערע "מיליאנערסקע" קצבים . . .

און ווען מיר קאנען אזוי ניט פארטראגן קיין עולות, און ווען מיר פארמאגן אזא גוואלדיקע מאסע פון קאמפס ענערגיע, וואלטן מיר, לויט מיין מיינונג, געדארפט פארטיילן זי אזוי: איין קליינעם פרא-צענט קענען די בשר־כשר "פראפיטירן", און די נאנצע מאסע — קענען די רייכע טראסטן און קענען א טאריפ׳ן פאליטיק, וואס הויבט אויף אומגעהייער די קאסטן פון לעבנס מיטלען און — קענען הונדער־טער אנדערע גרויסע עולות.

* * *

נו, זעט איר דאך: וויפל פון אונזערע אידן זיינען בכלל באקאנט מיט דער טא-ריפן פראגע, און וויפל פון אונז וועלן זאגן אז ווארט בכלל באקאנט מיט דער טא-ריפן פראגע, און וויפל פון אונז וועלן זאגן אז ווארט בארייטן אונז?

אט די נאנצע ברייטע וועלט וואס האט צו איינגעשייכט, איז פון אונז אפגעטיילט מיט די שטאלענע וועגט פון אויגיקע גייסטיקער נעטא, און כסתם דאס איינציקע לעבל דורך וועלכן אונזער ענערגיע רייסט זיך מיט א צעשטערנדי־קער קראפט, איז די בשר־כשר פראגע.

אנו, אדרבא, פרובירט צו פאראינטע־רעסירן אזוי בלוטיק דעם אלגעמיינעם אי־דישן עולם מיט וועלכער ס׳איז לאקאלער, אידישער נאציאנאלער אדער אלגעמיינער פראגע, ווי מיט דער בשר־כשר פראגע,— אזוי אז דער עולם זאל רייסן זיך פון הויט פון צענליטע ליידנשאפטן, און זאל זיין גרייט צו יעדער מינוט געבן פעטש מיט א ברייטער האנט מיט מקבל זיין אזעלכע באהבה, ווען זיי זאלן קומען! . .

* * *

די בשר־כשר פראגע איז אזא גוואלדיק וויכטיקער־ענין ניט נאר פאר די אידן וואס זיינען באמת פאראינטערעסירט אין בשר־כשר. אין דער דאזיקער פראגע לעבן זיך ביי אונז אויס נעזעלשאפטלאך אפילו א אייגנעשפארטע ענערגיע דורכרייסן זיך דורך איינגע לעבלאך מיט צעשטערנדיקע עפעקטן.

איז עס א וואונדער, וואס מיר קאנען אזוי ווייניק בויען, אזוי ווייניק דערגרייכן און וואס סימפטאמען פון צעפאלונג פאר־פאלגן אונזער נאנצן לעבן?

MONDA
Clas
R.B
SCAN
MISS PA
THE J
NO

דאס קינד פון זינד

די נעפאלנסטע מענשן און די העכסטע איידעלע נעפילן ווערן ארויסגעבראכט אין דעם דאזיקע מערקווירדיקן און תוכסס שפאנענדן ראמאן.

פון א. ד.

(פארטזעצונג)

די ארימע דבורה איז געבליבן אליין אין דער איינזאמער און פארוויילדעטער גענגס. זי איז געווען א צושמאנד פון ווילדסטער אויפרעגונג, אז יעדער בוים האט איר אויסגעוויזן ווי א׳ כת אין אין יעדן נערויש פון דעם ווינט האט זיך איר נעדאכט, אז מערערע קומען. פונ׳ דעסטוועגן האט זי דא געוואלט וואכטן, דען זי איז געווען זיכער, אז איר אומבאקאנטער באלייטער וועט קומען צוריק; אבער דא איז זי באפאלן געווארן פון מיר־ליאנען מאסקומאס, וועלכע האבן צעביסן איר גזיזקט און אירע הענט און האבן אפילו דורכגעביסן אירע קליידער. ביי׳ן לייב.

מער האט זי שוין ניט געקאנט אויסהאלטן און זי האט זיך געלאזט לויפן מיט אלע כחות. אבער וואס ווייטער זי איז געלאפן אלץ מער האבן די שטעכיקע פלי־גען איר ארומגערינגלט.

און לויפנדיק אזוי האבן אירע פיס גע־זוקען אין א טיפן זומפ, פון וועלכן זי האט זיך קוים ארויסגעצוגן.

— מיין גאט! — האט די אומגליק־לאכע געגרוזן אין איר אנגסט, — מיט וואס האב איך פארזינדיקט, וואס׳ דו שטראפסט מיך אזוי שווער? און אויב דו האסט מיר שוין יא אנגע׳הת׳מ׳טע צום טויט, טא לאז מיך כאטש קומען צו קבר ישראל.

זי האט זיך געשלעפט ווייטער און זי האט זיך גערארגלט מיט יערן טראט ערד, צווישן די הויכע געפלאכטענע גראז און די אומענדלאכע זומפן, וואס האבן זיך געפונען אין יענער גענגס. דער קאפ האט איר געברענט, דאס געוויכט איז איר גע־ווארן פארשוואלן און די פיס זיינען איר געווארן שווער ווי בליי. זי האט שוין שיר פארלארן איר זינען, אבער זי האט זיך נאך אימער געשלעפט אין דער פינסטער אין דעם אומבאקאנטן זומפיקן גענגס. זי ווייס ניט ווי לאנג זי האט געוואנדערט, אבער איר האט אויסגעוויזן ווי א גאנצע אייביקייט, און דאן זיינען אירע קרעפטן אויסגענאנגען און מיט א טיפן זיפץ איז זי געפאלן און זי איז געבליבן ליגן אין אמאכט.

עס איז געווען שפעט אין טאג ווען צוויי אייזנבאן ארבעטער־וועלכע זיינען פארבייגעגאנגען יענע גענגס האבן פון ווייטן באמערקט א מענשלאכן קערפער אין דעם זומפ. זיי האבן מיט איינענער מענשן, אין אלעם איז ביי איר ארויסגע־קומען אזוי צעמישט, אזוי צעדרייט, דאס די באאמטע פון שפיטאל האבן נאר פאר־שטאנען איין זאך: אז די קראנקע איז א אידישע, און זי איז קומט פון רוסלאנד.

ווען די אידישע צדקת אינסטיטוציעס האבן געקראגן צו וויסן פון דעם דאזיקן פאל איז מיט דאזעגשטיין אלס אונטער־וזכרן אוועק אין שפיטאל צו דער קראנ־קער פרוי.

זי האט געטראפן די אומגליקלאכע פאנטאזיר־דיק. א נוירס איז געווען איר אום אכטונג צו געבן, אז זי זאל ניט ארויסשפרינגען און פארערגערן איר צו־שטאנד.

— חנה! — האט די קראנקע געשריר־ען פון פיבער, — איך קום צו דיר! — וואר־ט! זיי ניט בייז אויף מיר!

א ווײַלע איז זי שטיל געבליבן און זי האט דאן ווידער געשריען מיט א שוי־דערלאכער שטימע:

— יאנקל, איך האב דיך געפונען, דו וועסט מיך ניט אוועקווארפן — גיב מיר צוריק מיין מיכל׳ען — וואו איז מיכל — מיכל — מיכל — !

מיט דאזעגשטיין איז געווען איבער־ראשט:

— חנה — יאנקל — האט די אונ־טערהאלטונג געמורמלט, — איך האב דיך געפונען — דו וועסט מיך ניט אוועק־ווארפן — איז דאס ניט יאנקל האלפערן, און איז ניט חנה די אימיגראנטקע, וועל־כע איז פארפירט געווארן פון עליס איי־לענד פון דעם פרעמדן עלענאנטן יונ־גערמאן? !

— יא, די דאזיקע פרוי איז דבורה האלפערן, אבער וויז קומט זי אהער? וואו איז איר טאכטער?

קאפיטל 15

שטיל און רידלאך זיינען געלאפן די טעג פאר חנה האלפערן אין דער באר־דינג הויז פון די קעסטל מאונטיינס. אזוי שטיל אזוי אזוי פרידלאך, ווייל עס האט איבערהויפן געקאנט זיין מעגלאך פאר דער דאזיקער אומגליקלאכע מיי־דע, וועלכע האט איבערגעלאזן אין דער היים א געליבטן און דא אין אמעריקע האט זי פארלארן איר מוטער.

זי האט שוין אין איר יונגן לעבן אזוי פיל געארבעט און אזוי פיל געליטן, דאס זי האט זיך אויסגעלערנט צו זיין גע־דולדיק און דער דאזיקער האט איר איצט פיל פארלייכטערט איר שווערן שיקזאל, געדולדיק האט זי איצט געווארט ביז זי וועט זיך אביסל מער אויסגרינען, אפ־שפארן עטלאכע דאלאר און צוריקפאר־נאך ניו־יארק, אום אויפצוזוכן איר מוטער און דאן שרייבן צו איר מענדלען.

ווי אזוי זי וועט זיך איינארדענען מיט איר מענדלען האט זי נאך פארלויפיק ניט געוואוסט. צי וועט מענדל קומען נאך אמעריקע, זיך באזעצן דא און מיט איר חתונה האבן, צי וועט זי פארן צו אים לעבנס געפאר דערגרייכט צו יענעם פלאץ וואו זיי האבן געפונען א פרוי אין א באוואוסטלאזן צושטאנד — און דאס איז געווען ניט קיין אנדערע — ווי די אומ־גליקלאכע דבורה האלפערן.

זיי האבן שנעל געמאלדן ווען דעם דער פאליציי און די אומגליקלאכע איז געבראכט געווארן אין א שפיטאל, וואו די דאקטוירים האבן נאך פיל מי איר געבראכט צו זיך פון איר אנמאכט, אבער זיי האבן איר ניט געקאנט ברייננען צו איר זינען, דען די אומגליקלאכע פרוי איז אריינגעפאלן אין א געפערלאכן טיפוס פיבער.

אין איר קראנקער פאנטאזיע האט זי פון איר פיבער היץ געדופן איר טאכ־טער חנה, וועלכע זי האט פארלאזן, זי האט געשריען און געקריצט מיט די ציין, וואס זי האט פארלאזן איר שטעטל פאני־ווארט, אין דער יוגנט אין דער אנשטרענגונגען צו געבן א גרויס־סער לאנער פון בעטגעוואנט, ווארעמע דעקן, וועש־צייג און קליידער איז נויטיק אום צו באזארגן די באפעלקערונג. זעכ־צען קאסטנס וועש־צייג און קליידער זיי־נען ניט לאנג ארויסגעשיקט געווארן; ניין — צו דער הדסה מעדיצינישער ארגאני־זאציע און זיבן — צו דער הסתדרות נשים עבריות, וועלכע האט דעם אויפזיכט פאנאנדערצוטיילן די זאכן צווישן הדסה אנשטאלטן און אויך באטרעפנדיקע פרוי־וואטע פערזאנען.

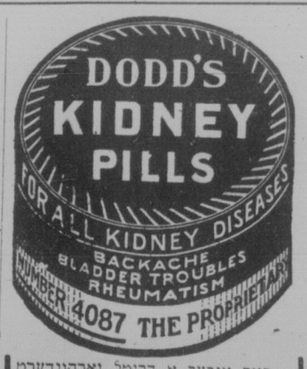

פאר איבער א דריטל יארהונדערט זיינען דאדס קידני פילס אנערקענט געווארן ווי א רפואה פאר רוקן־בעכע־ניש, רומאטיזם, פענכער טראבלס און אלע אנדערע קראנקהייטן פאראור־זאכט פון פעלערהאפטע נירן. צו באק־קומען ביי אלע דילערס פאר 50 ס. א באקס, אדער 6 באקסעס פאר $2.50, אדרעס דירעקט, ווען איר שיקט צו דעם פריי, פון

THE DODDS MEDICINE CO. LTD.
Toronto 2, Ont.

ווערינקאס אלסערס רינענדיקע וואונדן, עקזעמא

און אלע אנדערע חוים קראנקהייטן נעהיילט אין דער צייט ווען איר ארבעט. לייכטע זעלבסט־הייפיש באהאנדלונג. נעמענט מיט אויסגעפרו־בירטן דערפאלג וואו אלע אנדערע חיילס־מיטלען האבן ניט געהאלפן. א סך באשטעטיגונגען, שרייבט צו

NURSE DENCKER
610½ Portage Ave., Winnipeg

סרס. ז. סטיינאקער, מעקסיקאו, אלבערטא. שרייבט: איך בין אזוי דאנקבאר צו אייך וואס איר האט אויסגעהיילט מיינע פיס. איך האב נע־האט אזוי זייער שלעכט וואונדן אויף זיי, איך וואלט זיי קיינמאל ניט אויסגעהיילט, איך בין אבער נעהיילט געווארן אזוי שנעל ווי איך האב אנגעווענדעט אייער אויינטמענט און א. ז.

דאס אידישע וואָרט פון מערב קאנאדע

פאנגט אָן דעם פאָל און ווינטער סעזאָן

— מיט —

סייל פאָוסטערס

דערמאָנט אייערע קונים און דעמאָנסטרירט אייערע ארטיקלען דורך א פארמיטלער וואָס דערגרייכט זיי דירעקט

"דאס אידישע וואָרט"

די גרעסטע אידישע פרינטינג שאפ אין גאנץ קאנאדע

איז צו אייער דינסט

און וועט אייך העלפן אין אלע פאלן פון סחורה אפזאץ

אונזער ספעציאליטעט אין סייל פאוסטערס איז איבערצייגט און באגרינדעט דורך די הונדערטער און הונדערטער פאוס־טערס וואָס מיר האבן געדרוקט פאר פארשיידענע אידישע פירמעס אין וויניפעג און מערב קאנאדע.

שיקט צו אונז אייער סייל פאָוסטער

אלץ וואָס איר דארפט טאָן איז צושיקן אונז די נעמען פון די ארטיקלען און די סייל פרייזן

און מיר טוען דאָס איבעריקע

מיר האבן אן אויסוואל פון

טויזנטער קאטס

יעדן מאָנאט

וואָס מאכן די פאוסטערס אטראקטיוו און צוציענד, און וועלכע ציען — ניט ווילנדיק — די אויפמערקזאמקייט פונם קונה

מיר גאראנטירן הונדערט פראָצענט צופרידנהייט

שיקט אריין אייער קאָפּיע צו

THE ISRAELITE PRESS LIMITED

165 Selkirk Avenue Phones: 52 213 - 55 409

יובילי פון פועלי ציון פארטיי וועט געפייערט ווערן איבער׳ן גאנצן לאנד

ניו־יארק.— דער 25 יאריקער יובי־לייאום פון דער פועלי ציון פארטיי האט שוין ביז איצט ארומגענאכט דאס גאנצע לאנד. כמעט אין יעדער שטאט און שטע־טל אין די פאראייניקטע שטאטן און קאנאדע ווערן צו דער געלעגנהייט איינגע־ארדענט פארשיידענע פייערונגען דורך גרויסע פאלקס פארזאמלונגען און אנדע־רע צוזאמענקונפטן.

א באזונדער שטארקן אינטערעס האט דער יובילי ארויסגערופן אין די גרעסט־רע צענטערן און עס זיינען קאנצערטירט גרעסערע צאלן פון דער אידישער באפעל־קרונג און ארבעטערשאפט.

אפיציעל וועט זיך דער יובילייאום אנ־פאנגען מיט דער פייערונג אין ניו־יארק שבת אוונט, דעם 11טן אקטאבער און דעם טאג האל. די פייערונג איבער׳ן לאנד וועט פארנעזעצט ווערן אין די חדשים אקטאבער, נאוועמבער און דעצעמבער. צו דער פייערונג קומט פון אייראפע א פראמינענטער פירער פון דער פועלי ציון וועלט באוועגונג, וועלכער וועט באריינ־נעמען אלץ מער האבן די שטעכיקע פלי־גען איר ארומגערינגלט.

און לויפנדיק אזוי האבן אירע פיס גע־זוקען אין א טיפן זומפ, פון וועלכן זי האט זיך קוים ארויסגעצוגן.

— מיין גאט! — האט די אומגליק־לאכע געגרוזן אין איר אנגסט, — מיט וואס האב איך פארזינדיקט, וואס׳ דו שטראפסט מיך אזוי שווער? און אויב דו האסט מיר שוין יא אנגע׳הת׳מ׳טע צום טויט, טא לאז מיך כאטש קומען צו קבר ישראל.

זי האט זיך געשלעפט ווייטער און זי האט זיך גערארגלט מיט יערן טראט ערד, צווישן די הויכע געפלאכטענע גראז און די אומענדלאכע זומפן, וואס האבן זיך געפונען אין יענער גענגס. דער קאפ האט איר געברענט, דאס געוויכט איז איר גע־ווארן פארשוואלן און די פיס זיינען איר געווארן שווער ווי בליי. זי האט שוין שיר פארלארן איר זינען, אבער זי האט זיך נאך אימער געשלעפט אין דער פינסטער אין דעם אומבאקאנטן זומפיקן גענגס. זי ווייס ניט ווי לאנג זי האט געוואנדערט, אבער איר האט אויסגעוויזן ווי א גאנצע אייביקייט, און דאן זיינען אירע קרעפטן אויסגענאנגען און מיט א טיפן זיפץ איז זי געפאלן און זי איז געבליבן ליגן אין אמאכט.

עס איז געווען שפעט אין טאג ווען צוויי אייזנבאן ארבעטער־וועלכע זיינען פארבייגעגאנגען יענע גענגס האבן פון ווייטן באמערקט א מענשלאכן קערפער אין דעם זומפ. זיי האבן מיט איינענער מענשן, אין אלעם איז ביי איר ארויסגע־

הדסה איז גרייט פאר זייער א טעטיקן יאר

איבער $500.000 נייער בודזשעט פאר ארץ־ישראל ארבעט

ניו־יארק. — איבער׳ן לאנד זיינען צע־שפרייט איבער דריי הונדערט טשאפטערס פון הדסה, די צייוניסטישע פרויען אר־גניזאציע אין אמעריקע. יעדער טשאפטער מאכט איצט שטארקע אנשטריינגונגען צו פארגרעסערן די מיטגלידערשאפט, כדי צו זיין אמבעסטן פארטראטן אויף דער קומענדער זעכצנטער יערלאכער קאנווענ־שאן, וואס וועט אפגעהאלטן ווערן אין באפאלא, דעם 26טן, דעם 27טן און 28טן אקטאבער. הערי סנעל, פראמינענטער אר־בעטער מיטגליד אין ענגלישן פארלאמענט און וועלכער האט זיך באטייליקט אין דער שאו קאמיסיע אויף אונטערצוזוכן די ארץ ישראל׳דיקע אומרוען פון לעצטן זומער, ארדענטלעך די קאנווענשאן ביי דער דער־עפנונג. וויכטיקע באשלוסן וועגן דער באַ־ציאונג פון הדסה צו אנדערע צייוניסטישע ארגאניזאציעס און וועגן פראגן, וועלכע רירן אן הדסה געזונטסטעטיקייטן אין ארץ ישראל, וועלן אנגענומען ווערן אויף דער קאנווענשאן.

די אכט הונדערט ניי־גרופן אונטערן אויפזיכט פון דער הדסה קליידער און זאכן אפטיילונג ביורא גרייטן זיך אויך פאר א זייער אקטיוו סעזאן. הייסערויזן און פעלד מיין זיינען באפאלן די פעלדער דעם זומער און האבן אנגעטאן זייער פיל שאדן. דער קומענדיקער ווינטער איז דער־ווארטעט צו זיין א שווערער, און א גרוי־סער לאנער פון בעטגעוואנט, ווארעמע דעקן, וועש־צייג און קליידער איז נויטיק אום צו באזארגן די באפעלקערונג. זעכ־צען קאסטנס וועש־צייג און קליידער זיי־נען ניט לאנג ארויסגעשיקט געווארן; ניין — צו דער הדסה מעדיצינישער ארגאני־זאציע און זיבן — צו דער הסתדרות נשים עבריות, וועלכע האט דעם אויפזיכט פאנאנדערצוטיילן די זאכן צווישן הדסה אנשטאלטן און אויך באטרעפנדיקע פרוי־וואטע פערזאנען.

נייע קורסן זיינען צוגעגרייט געווארן פאר די הדסה קולטור גרופן. עס איז אויך אויסגעארבעט געווארן א פראגראם אויף צו שטודירן די נאנצע איצטיקע לאגע אין ארץ־ישראל גרינדלאך.

אויך א גרינדלאכער קורס וועגן ציוניזם. נאך א קורס איז צוגעגרייט, וועלכער באהאנדלט די רעליגיעזע שטרעבונגען אין אמעריקאנער אידנטום — ארטאדאקסי־שע, רעפארם און די קאנסערוואטיווע. אויך די באוועגונג, אנגעפירט פון דר. מרדכי קאפלאן — "אידנטום און ציוניל־זאציע". א פאמפלעט וועלכער באשרייבט געניי אונזערע ימים טובים איז ארויסגע־געבן געווארן.

איך האָב עס ליב - און איר?

צו פילן פלינק און לעבעדיק — אויסצוזעהן אין מערעמאנט — צו זיין פריינטלאך און מאכן פריינט — דאס איז אייער, וואונש, נאטירלאך. מיט געווגט קאנט איר דאס דערגרייכן. עס איז א וואונדער א טעגלאכע קאפע געשמאקע און אפעטיטנע פרוי׳ס קאקאָ וועט אייך געבן א נייעם מאנד פון ענערגיע וואס וועט אייך דערמעגלאכן צו דורכפירן מער.

שרייבט פאר פרייען רעסיפי בוך

באריכט פאר ריינקייט און קוואליטעט זינט 1728

J. S. FRY & SONS (Canada) Ltd., Montreal

292

MACDONALD'S Fine Cut

דער פיינסטער טאבאק פאר די יעניקע וואס מאכן זייערע איינענע סיגארעטס

15¢

מיט יעדן פעקל מאבאק

ZIG-ZAG

סיגארעטן פאפיר פריי

זאמלט די קארטן פיקטשורס

279

האָט פרוביירט פארשידענע מיטלען

דריקט אויס דאנקבארקייט צו קעללאגג קאמפאני פאר הילף

אויב איהר ליידט פון פארשטאפונג, וועט אייך אינטערעסירן דער בריף פון סר. דזשאן דזש. מאללינגאן, 300 סאוטה סיסע־ראָ עוועניו, שיקאגאָ, אילל.:

„דאס איז בלויז אן אויסדרוק פון דאנקבארקייט פאר די וואונדערבארע רע־זולטאטען וואס איך האב געקראגען דורך געברויכען קעללאגג׳ס אלל־ברען.

„(אהרען לאנג, זינט איך בין געקומען צוריק פון פראנקרייך, האב איך געלי־טען פון פארשטאפונג און איהרע קראנק־הייטען. איך האב פרובירט פיעלע מיט־לען אהן ערפאלג. עגדליך, אלס לעצטער פארזוך, ניט וועלענדיג בלייבען א שקלאף צו אפטיהר־מיטלען מיין גאנץ לעבען, האב איך גענומען פרוביירען קעללאגג׳ס אלל־ברען. די רעזולטאטען זיינען געווען מערקווירדיג און שנע־לל — פאקטיש אויפ׳ן נעקסטען טאג האב איך אנגעהויבען פיהלען בעסער."

די קעללאגג קאמפאני האט ערהאלטען מיזיזענטער אזעלכע ברוף לויבענדיג אלל־ברען, דער פראדוקט וואס איז פאזיטיוו צו באזייטיגען צייטוויליגע און צוריקקעהרענדע פארשטאפונג.

עס קעללאגג׳ס אלל־ברען מיט מילך אדער קרעם . . . אין סופ, סאלאדס און פרוכטזופס . . . אין געקאכטע שפייזען אין הייסע געבעקס. אויער גראסער האט אלל־ברען אין דעם דויטען־אן־גרינעס פעקידזש. סערווירט איבעראל. געמאכט פון קעללאגג אין לאנדאן, אנטעריאָ. קעללאגג׳ס אלל־ברען איז אבסאלוט כשר אונטער דער השגחה פון אגודת הרבנים פון מאראנטאָ.

Kellogg's
ALL-BRAN

אויסגעבעסערט אין אינהאלט און טעם

יודיש פון פוילן

אין אמעריקע

אין אמעריקע

אין אמעריקע

אין אמעריקע

געפינען סקעלעט פון א חיה'לע וואָס האָט געלעבט מיט 120 מיליאָן יאר צוריק

פון א. גערבאָוואי

די אמעריקאנער ערד איז אפשר פיל רייכער אין אלטערטימער, ווי מיר קאנען זיך פארשטעלן. איך האב שוין ניט איין מאל אויף דעם דאזיקן פלאץ אנגעוויזן אז מיר האבן שוין אונזער אמעריקאנער ערד אביסל צופיל פארנאכלעסיקט; אז אונזער אנרופן זי און באציען זיך צו איר ווי צו א ניי און יונג לאנד, איז ווייט ניט בארעכטיקט. אמעריקא קאן זיך טאקע זיין א ניי און יונג לאנד פאר דעם דורכשניטלאכן מענשן. אין דער ליכט פון וועלט געשיכטע זיינען נאך ניט פיל די יארן זייט דאן ווען דער ווייסער מענש האט זיך דא באזעצט.

אמעריקע איז מעגלאך אויך יונג אין מאדערנער קולטור און פאליטיק, געזעלשאפטלאכע ענינים און אזוי ווייטער, אבער פאר דעם ווייסנשאפטסמאן איז אמעריקע ניט קיין יונג לאנד; די אמעריקאנערע ערד איז ניט געשאפן געווארן מיט דעם אנקומען אהער פון דעם ווייסן מענשן. די אמעריקאנער ערד האט שוין עקזיסטירט ווען דער ווייסער מענש האט נאך אפשר אליין ניט עקזיסטירט. און דארום פאנגט שוין דער ווייסנשאפטסמאן אן צו קוקן אויף דער אמעריקאנער ערד ניט ווי עפעס א יונגע געגנט וואָס באלאט ניט אין איר טיפעניש קיין סודות פון דער ווייטער פארגאנגענהייט, נאר ער פאנגט שוין אן צו קוקן אויף איר ווי אויף א טייל פון אונזער אלטער, אלטער מוטער ערד; ער פאנגט שוין אן צו פארשטיין אז ניט נאר אין אועלכע אלטע לענדער ווי כינע, עגיפטן און פאלעסטינע ליגן באגראבן פילע ווייסנשאפטלאכע און היסטאָרישע אוצרות פון וועלכע מיר וואלטן זייער פיל געקאנט לערנען, נאר אז אויף אמעריקע איז רייך אין אועלכע אוצרות.

און אז ער נארט זיך ניט אפ, באוויזן די פילע וויכטיקע אויסגראבונגען וואָס ווערן פון צייט צו צייט געמאכט אויף דעם אמעריקאנער קאנטינענט און וועלכע ברייגנען צו ליכט גאנץ זאנדער־ווייס, וואָס, ווי די ווייסנשאפטסלייט האבן אויסגערעכנט, האט געלעבט מיט ארום 120 מיליאָן יאר צוריק. דער סקעלעט, אדער טייל־ווייזער סקעלעט פון אט דער רעפטיליע האט מען געפונען אין דער באזע פון טריאזישער פארמאציע, די טריאס פעריאָדע, וועלכע איז געקומען צווישן דער פערמיאנער־פעריאָדע, די פעריאָדע ווען עס האבן זיך געגומען פארמירן בערג אויף אונזער ערד און עס האבן זיך געגומען פארשפרייטן גליי־טשער אין דער יורא־פעריאָדע, ווען עס האבן זיך געשאפן די יורא־בערג און עס האבן זיך צום ערשטן מאל באוויזן פויגעל אויף אונזער ערד — די פעריאָדע פון דעם רויטן זאמד־שטיין. זי ווערט אנגערופן מיט דעם נאמען צוליב דער דריי־פאכער סערעע סטראטע וואָס איז אנטדעקט געווארן אין דייטשלאנד.

כאָטש די ביינדלאך פון דעם סקעלעט זיינען נאך ניט אפגעטיילט געווארן פון דעם שטיין און ערד מיט וועלכע זיי זיינען פארהארטעוועט געווארן פאר די אלע מיליאָנען יאָר, און דער גאנצער סקעלעט איז נאך ניט צוזאמענגעשטעלט געווארן, איז שוין אבער פעסטגעשעטלט געווארן אז מיר האבן דא צוטאן מיט א חיה'לע וועלכע מיר האבן נאך ביז איצט ניט געוואוסט. עס פארמאגט אין קערפערלאכן עבור אזעלכע באזונדערע כאראקטעריסטיק וואָס טיילן אט אפ פון אלע אנדערע מינים רעפטיליען וועגן וועלכע מיר ווייסן און וועלכע זיינען אונז שוין באקאנט, און שטעלן עס אוועק אין א קלאס און מין פאר זיך זעלבסט.

כאָטש קיין אין קערפער, פארמאגט דאָס חיה'לע איינציקע קערפער געבוי אייגענשאפטן וואָס דערמאנען שטארק אין דעם אליגייטאר אבער דערפאר איז אין דעם געבוי פון קאפ און שארבן פאראן א נאָענטע קרובה'שאפט צו דעם געבוי פון דעם שארבן פון א דינאסארוס. א זעלטענער מין אין די געלערטע האפן, נאך א לאנגן שטודיום, פון דעם פיל צו לערנען וועגן דעם קערפער געבוי פון די נאר פריער רעפטיליען אויף אונזער ערד.

דערווייל ארבעטן שוין געלערטע שווער און אומערמידלאך, מיט דער גרעסטער פארזיכטיקייט און מיט די דעליקאטסטע אינסטרומענטן, אפצוטיילן יעדעס ביינעלע פון דעם אויף דעם זיך אנגעקליבענע גרעב, ווי די ווייסנשאפטסלייט האבן אויסגערעכנט, האט געלעבט מיט ארום 120 מיליאָן יאר צוריק. דער סקעלעט, אדער טייל־ווייזער סקעלעט פון אט דער רעפטיליע האט מען געפונען אין דער באזע פון טריאזישער פארמאציע, די טריאס פעריאָדע, וועלכע איז געקומען צווישן דער פערמיאנער־פעריאָדע, די פעריאָדע ווען עס האבן זיך געגומען פארמירן בערג אויף אונזער ערד און עס האבן זיך געגומען פארשפרייטן גליי־טשער אין דער יורא־פעריאָדע, ווען עס האבן זיך געשאפן די יורא־בערג און עס האבן זיך צום ערשטן מאל באוויזן פויגעל אויף אונזער ערד — די פעריאָדע פון דעם רויטן זאמד־שטיין. זי ווערט אנגערופן מיט דעם נאמען צוליב דער דריי־פאכער סערעע סטראטע וואָס איז אנטדעקט געווארן אין דייטשלאנד.

כאָטש די ביינדלאך פון דעם סקעלעט זיינען נאך ניט אפגעטיילט געווארן פון דעם שטיין און ערד מיט וועלכע זיי זיינען פארהארטעוועט געווארן פאר די אלע מיליאָנען יאָר, און דער גאנצער סקעלעט איז נאך ניט צוזאמענגעשטעלט געווארן, איז שוין אבער פעסטגעשעטלט געווארן אז מיר האבן דא צוטאן מיט א חיה'לע וועלכע מיר האבן נאך ביז איצט ניט געוואוסט. עס פארמאגט אין קערפערלאכן עבור אזעלכע באזונדערע כאראקטעריסטיק וואָס טיילן אט אפ פון אלע אנדערע מינים רעפטיליען וועגן וועלכע מיר ווייסן און וועלכע זיינען אונז שוין באקאנט, און שטעלן עס אוועק אין א קלאס און מין פאר זיך זעלבסט.

כאָטש קיין אין קערפער, פארמאגט דאָס חיה'לע איינציקע קערפער געבוי אייגענשאפטן וואָס דערמאנען שטארק אין דעם אליגייטאר אבער דערפאר איז אין דעם געבוי פון קאפ און שארבן פאראן א נאָענטע קרובה'שאפט צו דעם געבוי פון דעם שארבן פון א דינאסארוס. א זעלטענער מין אין די געלערטע האפן, נאך א לאנגן שטודיום, פון דעם פיל צו לערנען וועגן דעם קערפער געבוי פון די נאר פריער רעפטיליען אויף אונזער ערד.

דערווייל ארבעטן שוין געלערטע שווער און אומערמידלאך, מיט דער גרעסטער פארזיכטיקייט און מיט די דעליקאטסטע אינסטרומענטן, אפצוטיילן יעדעס ביינעלע פון דעם אויף דעם זיך אנגעקליבענע גרעב, ווי די ווייסנשאפטסלייט האבן אויסגערעכנט, האט געלעבט מיט ארום 120 מיליאָן יאָר צוריק. דער סקעלעט, אדער טייל־ווייזער סקעלעט פון אט דער רעפטיליע האט מען געפונען אין דער באזע פון טריאזישער פארמאציע, די טריאס פעריאָדע, וועלכע איז געקומען צווישן דער פערמיאנער־פעריאָדע, די פעריאָדע ווען עס האבן זיך געגומען פארמירן בערג אויף אונזער ערד און עס האבן זיך געגומען פארשפרייטן גליי־טשער אין דער יורא־פעריאָדע, ווען עס האבן זיך געשאפן די יורא־בערג און עס האבן זיך צום ערשטן מאל באוויזן פויגעל אויף אונזער ערד — די פעריאָדע פון דעם רויטן זאמד־שטיין. זי ווערט אנגערופן מיט דעם נאמען צוליב דער דריי־פאכער סערעע סטראטע וואָס איז אנטדעקט געווארן אין דייטשלאנד.

דאָס איז פאקטיש דאָס גרעסטע פעלד פון דינאסארוס פוס־טריט וואָס איז אנטדעקט געווארן אין דער ערד. אויסער דעם איז זיי געלונגען אויסצוגראבן צוויי פולשטענדיקע סקעלעטן פון גרויסע דינאסארוסן. איינער פון די דאזיקע סקעלעטן איז פון א גרויסן בראנטארסארוס, פון דעם זעלבן מין און גרויס ווי דער וואָס געפינט זיך שוין אינ'ם אמעריקאנער מוזעאום. דער צווייטער סקעלעט איז פון א פלייש עסן־דער חיה וואָס איז געווען אזוי גרויס ווי דער אלאסארוס, אבער ווי עס ווייזט אויס איז דאָס א סקעלעט פון א חיה וועגן וועלכע מיר האבן נאך ביז איצט ניט געוואוסט, א מין חיה וואָס איז אונז אינ'נאנצן אומבאקאנט און עס איז נאנץ מעגלאך אז מיר האבן דא צוטאן מיט א נאנץ נייעם, פאר אונז נאך ניט באקאנטן טיפ.

אבער די מערקווירדיקסטע און אינטערעסאנטסטע דערגרייכונג פון דער עקספעדיציע לינט אין דעם געפינען פון א טייל־ווייזן סקעלעט פון א רעפטיליע בארע און ווייכטיקע זאכן. וועגן איינציקע פון זיי האב איך שוין געהאט די געלעגנהייט צו רעדן, וועל איך איצט ברייגנען נאך א ווייכטיקע אויסגראבונג. איך האב דא אין זינען די אויסגראבונגען וואָס זיינען געמאכט געווארן פון א פאראייניקטער אמעריקאנער עקספעדיציע פון דעם אמעריקאנער מוזעאום פון נאטור געשיכטע און פון דער אוניווערסיטי אף פענסילוויניא, אין דער נארדלאכער אריזאנא און זידלאכער יוטא. די אויסגראבונגען דייגען געמאכט געווארן מיט א קורצער צייט צוריק און דער עקספעדיציע איז געלונגען אויסצוגראבן אין אנטדעקן אזעלכע ווערטער דינאסארוס פוס־טריט, וועלכע האבן זיך מיט פילע צענדליקער טויזנטער יאר אפגעשטעמפלט אויף די הארטיקע זאמדן, זיינען פארהארטעוועט געווארן אין שטיין און די נאטור האט פולשטענדיק פרעזערווירט.

דאָס איז פאקטיש דאָס גרעסטע פעלד פון דינאסארוס פוס־טריט וואָס איז אנטדעקט געווארן אין דער ערד. אויסער דעם איז זיי געלונגען אויסצוגראבן צוויי פולשטענדיקע סקעלעטן פון גרויסע דינאסארוסן. איינער פון די דאזיקע סקעלעטן איז פון א גרויסן בראנטארסארוס, פון דעם זעלבן מין און גרויס ווי דער וואָס געפינט זיך שוין אינ'ם אמעריקאנער מוזעאום. דער צווייטער סקעלעט איז פון א פלייש עסן־דער חיה וואָס איז געווען אזוי גרויס ווי דער אלאסארוס, אבער ווי עס ווייזט אויס איז דאָס א סקעלעט פון א חיה וועגן וועלכע מיר האבן נאך ביז איצט ניט געוואוסט, א מין חיה וואָס איז אונז אינ'נאנצן אומבאקאנט און עס איז נאנץ מעגלאך אז מיר האבן דא צוטאן מיט א נאנץ נייעם, פאר אונז נאך ניט באקאנטן טיפ.

אבער די מערקווירדיקסטע און אינטערעסאנטסטע דערגרייכונג פון דער עקספעדיציע לינט אין דעם געפינען פון א טייל־ווייזן סקעלעט פון א רעפטיליע

מ. פייקאָוו

דער בלוט בלבול

דאָס איז דער נאמען פון א ליינגערער דערציילונג וואָס וועט זיך קירצלאך אנפאנגען דרוקן אין "דאָס אידישע וואָרט".

דער בלוט בלבול -

איז א העכסט שספאנענדע דערציילונג, פול מיט פארכאפנדיקע שילדערונגען און כאראקטעריסטישע שטריכן פון דעם ניט לאנג פארגאנגענעם רוסיש־אידישן לעבן.

דער בלוט בלבול -

אנטהאלט די פאלגנדע קאפיטלאך:

מיין ערשטע באקאנטשאפט מיט גאָגאָלס פאמיליע
דער מירגאָראָדער רב און דער אָבער־פּראָקוראָר פון סענאט
מיין שונא — דער גלח
דער יאריד
נאָכן יאריד
דער אָנפאל
צוויי שיקזאלן
מיין פריינטס אומגליק
גאָט־לעסטערונג
איך פאר קיין פעטערבורג
פעטערבורג און "קראָמע יעווריעוו"
ביים קניאז קאָטשובי
ביים אָבער־פּראָקוראָר פון פּראָוויטעלסטווענע סענאט
ביי פאָבעדאָנאָסצאָוון
א שפאציר איבער פעטערבורג
אין מאָסקווע ביים יעפּיסקאָפּ
אין פאָלטאווע ביים ארכיעריי
ביים פאָלטאווער גובערנאטאָר
אידישע "נקמה"
צוריק אהיים

די דאזיקע דערציילונג איז געשריבן פון דעם באקאנטן ווייניפּעגער תושב

מ. פייקאָוו

און איז איבערגעגעבן געווארן צום דרוק דורך די הערן

פ. זאלף און א. לאפין

פארפעלט ניט צו ליינען דאָס ערשטע קאפיטל

דעם פרייטאג אין "דאָס אידישע וואָרט"

אין דערנאך יעדן דינסטאג, דאָנערשטאג און פרייטאג

די נייע קווינס טעאטער טרופּע

פון מאָריס גוסין

וויניפּעג, פונקט ווי אלע אנדערע גרעסערע פּראָווינציעלשטעט אין די שטאטן און קאנאדע, וואָס איז פאררעכנט אויף דער מאפע אלעס א טעאטער שטאט, וועט לויט דער ניי־אנגענומענער סיסטעם פון דער אידישער אקטיאָרן יוניאָן אין אמעריקע, זיין איינגעשלאסן אין דער "טשיין" היינטיקן סעזאָן. די סיסטעם איז, אז א צאל יוניאָן טרופּעס וועלן שפּילן אין די פּראָווינציעלשטעט צו פיר אדער פינף וואָכן, און נאכדעם וועלן זיי זיך בייטן אויף אז יעדער אידישער טעאטער אין דער פּראָווינץ וועט האבן אלע 5-4 וואָכן א נייע טרופּע.

נעמענדיק אין אנכאטראכט, אז וויניפּעג איז גאנץ ווייט פון די גרויסע אידישע טעאטער צענטערן, און דאָך האט די אקטיאָרן יוניאָן ארייגענומען, אונזער שטאט אין איר "קייס", וואלט ווינשענס ווערט געווען, אז די וויניפּעגער אידן זאָלען היינטיקן סעזאָן אין א גרעסערע מאס פאטראָניזירן דעם אידישן טעאטער, ווי זיי האבן דאָס געטאן אין די פריערדיקע יאָרן, ווייל דאָס בייטן אלע פיר אדער פינף וואָכן א נייע טרופּע אקטיאָרן אין וויניפּעג, איז פארבונדן מיט עקסטרא טויזנטער דאלארן אויסגאבן פאר דעם סעזאָן, און דאָס מיינט אז די אקטיאָרן יוניאָן קאן ניט באהויפּטן צו שפּילן פאר האלבע אדער פערטל "הייזער" ווי עס איז אפט געווען דער פאל מיט ניט־יוניאָן טרופּעס אין די פריערדיקע סעזאָנען, וועלכע זיינען געקומען אין וויניפּעג, ווייל יענע האבן כלויז איין מאל באצאלט אהער זייערע רייזע קאסטן, און זיי האבן אויף דעם חשבון דאָ אפגעשפּילט א גאנצן סעזאָן.

די קראָנער פאסקעוויטש טרופּע וועלכע איז געקומען אין וויניפּעג צו דערעפענען דעם טעאטער סעזאָן, לויט דער נייער יוניאָן טשיין סיסטעם, וועט דאָ פארבלייבן שפּילן בלויז עטלאכע וואָכן. וועט די ערשטע גרופּע גוט פאטראָניזירט ווערן, וועלן מיר געוויס האבן די געלעגנהייט צו זעען און הערן די אנדערע טרופּעס שפּילן אין וויניפּעג, אויב אבער זייער באזוך דאָ אין שטאט וועט שאפן דעפיציט פאר דער אקטיאָרן יוניאָן, דאָן איז זעלבסטפארשטענדלאך אז וויניפּעג וועט מוזן בלייבן אן א אידישן טעאטער היינטיקן סעזאָן, אדער די אידישע טעאטער ליבהאבער וועלן זיך מוזן באנוגענען מיט דריטע אדער פערטע קלאסיקע אמאטאָרן אקטיאָרן, וועלכע זיינען געוויינלאך צופרידן צו "שפּילן טעאטער" אונטער אלע אומשטאנדן.

דער שרייבער פון די שורות האט געזען די קראָנער־פאסקעוויטש טרופּע אין צוויי אויפפירונגען: דאָנערשטאג אוונט "אין ראד פון לעבן" און פרייטאג אוונט, "אין דער אפערעטא, "די קעניגין פון מיין האַרץ", און אין ביידע פארשטעלונגען האט די קאמפּאני איבערצייגט, אז זיי פארדינען דעם צומרוי און די פאטראָניזירונג פון די וויניפּעגער אידישע טעאטער גייער.

יעדער מיטגליד און מיטגלידערן פון דער טרופּע האבן געשפּילט גאנץ פארשיידענע ראָלן אין די צוויי פארשטעלונגען, און יעדערער האט זיך אויסגעצייכנט אויף זיין אדער איר עבור.

מאָריס קראָנער, דער "לידינג" מאן פון דער טרופּע, האט "אין ראד פון לעבן" געשפּילט די ראָל פון, בערנארד שטערן, א קאדעט פון בוענאס איירעס. עס איז אויבערגעגעבן, אז ער פארשטייט — וואָס ער שפּילט. ער איז דורכגערונגען מיט דער קונסט פון טעאטער שפּיל, א שיינע פּערזענלאכקייט פון דער בינע. ער האט זייער שיינע איינפאלן, און ער האט דורכגעפירט איינציקע סצענעס העכסט קינסטלעריש. ער שאפט א לעבעדיקן טיפּ, שפּילט ערנסט און ער באהאנדלט זיין ראָל ווי א מייסטער.

פונקט אזוי נאטירלאך איז ער געווען אין דער ראָל פון בערטשיק, דער שמיר, אין דער אפערעטא "קעניגין פון מיין האַרץ". א געזונטער ברייט־ביינערדיקער שמיד אין ערשטן אקט און א שיינער מילימער־מאן אין צווייטן און דריטן אקט. ער פארמאגט א שיינע דיקציע און אין "דער היים" אויף דער בינע, זיין רעזשיסאָר פארדינט א קאמפּלימענט.

די "לידינג לידי", זשאנעט פאסקעקוויטש, האט אין דער ערשטער פארשטעלונג אין "ראד פון לעבן" געשפּילט א מוטער ראָל, א גרויע פרוי, א ליידנדע פּערזאָן, א באליידיקטע, א צעוויינטיקטע נשמה, וואָס האט פארנומען דעם צענטער פון אויפמערקזאמקייט פון די צושויער. זי האט איר ראָל געשפּילט שיין און צארט. זי האט ארויסגעבראכט אלע מאָמענטן פון נשמה־געפיל פון א טרייער מוטער, און זי האט איר ראָל זייער צארט באהאנדלט.

און אט זעען מיר זשאנעט פאסקעקוויטש פרייטאג אוונט, אין "קעניגין פון מיין האַרץ" אין א ראָל פון א יונגער נאיווער דארפס מיידל, רחל'ע, גאר אן אנדער כאראקטער, די זעלבע זשאנעט און אן אנדער זשאנער. צייטנווייז איז זי א שטיפּעריש ווינטעלע און מאָמענטווייז א פאראוויפּלטע פאריבטע. אין הארצן טראָגט זי זיך אדום מיט א ים מיט ליבע צ ואיר בערטשיק'ן דעם שמיד, אבער אירע יונגע, נאיווע און ראָמאנטישע אויגען ווערן פארבלענדעט פון שיינע קליידער, פון א חלום פון א קארערע אלס זינגערן, רייכטום, גענוס, א רייכער חתן אבער — איר יונג פאריבט הארץ געפינט אין דעם קיין גליק — דאָס קאן זי געפינען בלויז ביי בערטשיק דעם שמיד, ביי איר געליבטן פון איר פריטער יוגנט.

די הויפּט ראָלן אין ביידע פארשטעלונגען, זיינען אנפארטרויעט געווארן אין גוטע הענט, מאָריס קראָנער און זשאנעט פאסקעוויטש.

אזוי פארשיידן, ביידע אוונטן און אויס געהאלטן זיינען געווען די אנדערע מיטגלידער פון דער טרופּע.

היימי ראָפּפּארט אין דער ראָל פון דוד האלפּערן "אין ראד פון לעבן", דאָ א רעספּעקטפולער מאן, א קאלטבלוטיקער אויסגערעכנטער געשעפטסמאן און א גוטער מאן און פאטער, און דאָס צווייטן, א רויטער "בורדיע" א קצב, א כאמולע, אזוי פארשיידנארטיק און דאָך אויסגעהאלטן. יעדער מאָמענט קומט ביי אים ארויס א נאנצער און א לעבעדיקער.

משה זילבערשטיין, האט אין ביידע פארשטעלונגען געשאפן העכסט אמווירנדיקע טיפּן, אין משה־זלמן "אין ראד פון לעבן" און טאדרעס, א שדכן, אין "קעניגין פון מיין האַרץ". ער, אלס קאמיקער, האט אין ביידע פארשטעלונגען בייגעטראגן זיין חלק צום דערפאלג, און דער עולם האט זיך זייער אמוזירט פון זיין שפּילן, זיינען און טאנצן.

נאָך א ווערטפולער ביישטאנד צו דער קאמפּאני איז, פאולין שייפער, א יונגע אקטריסע מיט א שיינער, זאפטיקער שטימע. זי האט זיך אויסגעצייכנט אין ביידע פארשטעלונגען מיט איר שפּילן, און איר זינגען איז באמת א "טריס" פארן עולם.

מאדאם עני שאפירא, איז שוין אמאל געווען אין וויניפּעג. זי איז א גוטע כאראקטער ראָליסטן און איר שפּילן ווערט שטענדיק נערן אויפגענומען פון דעם עולם. זי ניט זיך שטענדיק די מי צו שאפן א טיפּ, און עס געלונגט איר.

איזידאר קליין, האט אויך געשפּילט ביידע אוונטן גאנץ פארשיידענע טיפּן. סיי אין דער ראָל פון, סאול, "אין ראד פון לעבן" און אין דער ראָל פון ארנאלד בראוווערמאן, אין "קעניגין פון מיין האַרץ" איז ער געווען אויסגעצייכנט גוט. אין דער ראָל פון סאול האט ער דורכגעפירט א פאר שיינע סצענעס. אויף אין זיין אויסשטאטונג פון דער בינע, לויט די הערגע אומשטענדן, לויבנסווירדיק.

סעמועל און פּויל פּויגלענעסט, זיינען שוין באקאנט צו די וויניפּעגער טעאטער גייער פון זייער פריערדיקן באזוך דאָ אין שטאט. זיי שפּילן, זינגען און טאנצן שוין און זיי קאנען זיך צופאסן צו פארשיידענע ראָלן. מאדאם פּויגלענעסט איז איבערהויפּט געווען גוט אין דער ראָל פון מאדרושקא אין צווייטן אקט.

דער רעזולטאט פון די קאנפערענצן וואָס איך האב געהאט מיט די דאזיקע צוויי וויסנשאפטסלייט איז געווען דיוואלטער ע. הערינג ענדאומענט עקספּעריציע, וועלכע איך האב שפּעטער באגעגנט ביי זייער אנקומען אין פלעגסטעף, אריזאָנא. די עקספּעדיציע איז באשטאנען פון דריי אפּטיילונגען: א גרופּע פון דעם אוניווערסיטעט אין פענסילוויניא, אונטער דער פירערשאפט פון דר. דזש. אלדען מאסאן, א גרופּע פון דעם אמעריקאנער מוזעאום אונטער דער פּערזענלאכער פירערשאפט פון מר. בראון און א דריטע גרופּע פון מישיגען, וועלכע האט זיך מיט מיר פארבונדן דורכצופירן א שטודיום וועגן דעם לעבן און דער אינדוסטריע פון די נעוואדושא אינדיאנער.

דר. מאסאן איז מיט זיין גרופּע אוועק אין די נעוואדושא בערג, ארום צוויי חודש דערנאך מייל נארד. מר. בראון מיט זיינע ארויסהעלפער זיינען אוועק מיט מיר אין דער זאנדערבארער קעניאן פון די דינאסארוס פוס־טריט. ערשט ווען מיר זיינען אנגעקומען אויפן פלאץ און זיך געגומען צו דער אויספארשונגס ארבעט, האב איך זיך דערוואוסט אויף וואָס פאר א וויסנשאפטלאכן אוצר איך האב זיך צופעליק אנגעשטויסן; ערשט דאן האב איך זיך דערוואוסט אז מיר איז באמת געלונגען צו אנטפּלעקן "צייכנס אויף די צו דעם וואָס איך האב געזעען אויפ'ן שטיין אין דער וואנט פון מיין פריינט'ס וואוינונג.

"צייכנס אויף די זאמדן פון צייט", איז מיר דורכגעלאפן אין מוח, אבער ווי אלס זיינען זיי? וואָס פאר געשיכטעס דערציילן זיי? אז דאָס זיינען סמנים פון דער טריאס פּעריאָדע, דאָס האב איך ניט געוואוסט. ערשט לאנג שפּעטער האב איך זיך דערפאר אויף וואָס פאר א וויסנשאפטלאכן אוצר איך האב זיך צופעליק אנגעשטויסן.

וועגן איך בין צוריקגעקומען אין דער איסט, האב איך באזוכט דעם אמעריקאנער מוזעאום און דארט האב איך ערשט דערזעען די עלאכקייט פון די צייכנס וואָס איך האב געזעען מיט די עקזעמפּלאָרן פון דינאסארוס פוס־טריט, וועלכע געפינען זיך אין מוזעאום. איך האב וועגן דעם גערעדט מיט בארוס בראון, קוראטאר פון פארשטיינערדטע רעפּטיליען פון דעם אמעריקאנער מוזעאום און מיט הארייס דזשעפּין, דירעקטאר פון דעם "פענסילוויניא אוניווערסיטעט מוזעאום, אין פיילאדעלפיע.

דער רעזולטאט פון די קאנפערענצן וואָס איך האב געהאט מיט די דאזיקע צוויי וויסנשאפטסלייט איז געווען דיוואלטער ע. הערינג ענדאומענט עקספּעדיציע, וועלכע איך האב שפּעטער באגעגנט ביי זייער אנקומען אין פלעגסטעף, אריזאָנא. די עקספּעדיציע איז באשטאנען פון דריי אפּטיילונגען: א גרופּע פון דעם אוניווערסיטעט אין פענסילוויניא, אונטער דער פירערשאפט פון דר. דזש. אלדען מאסאן, א גרופּע פון דעם אמעריקאנער מוזעאום אונטער דער פּערזענלאכער פירערשאפט פון מר. בראון און א דריטע גרופּע פון מישיגען, וועלכע האט זיך מיט מיר פארבונדן דורכצופירן א שטודיום וועגן דעם לעבן און דער אינדוסטריע פון די נעוואדושא אינדיאנער.

דר. מאסאן איז מיט זיין גרופּע אוועק אין די נעוואדושא בערג, ארום צוויי חודש דערנאך מייל נארד. מר. בראון מיט זיינע ארויסהעלפער זיינען אוועק מיט מיר אין דער זאנדערבארער קעניאן פון די דינאסארוס פוס־טריט. ערשט ווען מיר זיינען אנגעקומען אויפן פלאץ און זיך געגומען צו דער אויספארשונגס ארבעט, האב איך זיך דערוואוסט אז מיר איז באמת געלונגען צו אנטפּלעקן "צייכנס אויף די

(שלוס אויף לעצטער זייט)

נאָך אויף דער אויסשטעלונג

איר וועט זיין איבערראשט פון די טעטיקע נוצן צו וועלכע גען ווערט אנגעוועדעט אין דער היים און אין דער פעקטאָרי.

זעט אונזער אויסשטעלונג אין אונזערע שאפן אויף

אסיניבאָין עוועניו

טעלעפאָנירט 842 312
אָדער 842 314

פאר אן אפּאינטמענט

Winnipeg Electric Company

"אייער גאראנטיע פאר גוטער באדינונג".

פלאָרס געלייגט מיט דעם מיט 25 יאָר צוריק וועלן נאָך אלץ זיין שיין מיט 25 יאָר שפּעטער

איצט איז די צייט צו מאכן דעם "דזשאב" ווען אזויפיל גוטע קארפּענטערס דארפן ארבעט

16

קענעדיען "שו שיין" פאָרלאָר אין קאלגאָרי

דאָס איז א בילד פון לענערדיען "שו שיין" פאָרלאָר, 125 אכטע עוועניו איסט, קאלגאָרי. אין דעם פלאץ ווערן געמאכט די בעסטע "שו ריפּעירס" און אפּגעפּיצטע שיך צו הויערן לייענער. די צאָל־ייכע קאסטאמערס זיינען העכסט צופרידן מיט זייער ארבעט.

צו פיל זויערקייט

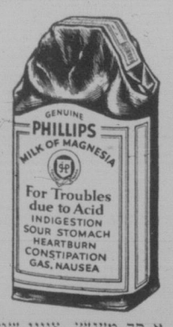

א סך מענשן, צוויי שטונדן נאָכן עסן, ליידן פון אומפאר־דייאונג ווי זיי רופן דאָס. דאָס איז געוויינלאך אן איבערפלוס פון זויערקייט. קאָרעדירט עס מיט פלוטלאלי. דער בעסטער מיטל, דער שנעלער, ניט־שעדלאכער און עפישענט מיטל, איז פיליפּס' מילק אף מאגנעזיא. עס איז פארבליבן פאר 50 יאָר דער סטאנדארד מיט דאקטוירים. איין פולע העפל אין וואסער נעטראליזירט א סך מאל איר פארנעם אין מאגן זויערקייטן, און מאמענטאל. די סימפּטאָמען אועלכע ווי קאפּווייטיק, גען, האר־ד־ברענונג און א. וו. וועלן פארשווינדן אין פינף מינוט.

איר וועט קיינמאל ניט נוצן קיין גראבע מעטאָדן ווען איר ווייסט די דאזיקע בעסערע מעטאָדע. און איר וועט קיינמאל ניט ליידן פון איבערפלוס פון זויערקייט ווען איר וועט אויספּרובירן די דאזיקע לייכטע הילף. פליץ טוט דאָס — פאר אייער איינענער טובה — איצט.

זייט זיכער צו קויפן די עכטע, צור געשריבן פון דאקטוירים פאר קאנדיטיאָנס וואָס קומען פון איבערפלוס פון זויערקייט. דאָס איז שטענדיק א פליץ סיקיוט; דאָס קאן ניט געמאכט ווערן אין דער פאָרמע פון טאבלעטס, ניט אכטונג אויפן נאמען פיליפּס' און אויפן וואָרט ע כ ט ע אין רויט.

נאָך אויף דער אויסשטעלונג

איר וועט זיין איבערראשט פון די טעטיקע נוצן צו וועלכע גען ווערט אנגעוועדעט אין דער היים און אין דער פעקטאָרי.

זעט אונזער אויסשטעלונג אין אונזערע שאפן אויף

אסיניבאָין עוועניו

טעלעפאָנירט 842 312
אָדער 842 314

פאר אן אפּאינטמענט

Winnipeg Electric Company

"אייער גאראנטיע פאר גוטער באדינונג".

THE ISRAELITE PRESS
The only Jewish Newspaper in Western Canada.
אידישע וואָרט
Office and Place of Business: New Israelite Press Bldg., 165 Selkirk Ave. East
Published daily except Saturday and Sunday
ENTERED AS SECOND-CLASS MAIL MATTER AT OTTAWA
Subscription: $6.00 per year
Est. 1910 Phones: 55 409—52 213
Winnipeg — Manitoba

ווער שטייט עס הינטער די נייע בשר-כשר מחלוקתן?

מיר וואָלטן ניט געקאָנט גאַראַנטירן, אז די אַראַנזשמענטס וואָס זיינען דאָ געמאַכט געוואָרן לעצטן זומער בנוגע דער בשר-כשר פראַגע, זיינען געווען די בעסטע וואָס מען האָט געקאָנט צוטראַכטן. מיר גלויבן אָבער אין דעם כלל, אז דער ערגסטער פריידן איז בעסער ווי די פיינסטע מלחמה.

די בשר-כשר מחלוקת וואָס איז ביי אונז אויסגעבראָכן לעצטן זומער האָט געדראָעט מיט ערנסטע רייסערייען אין שפּאַלטונגען איבער א פראַגע פון צווייטער וויכטיקייט. אין מיט א סכנה צו אַלע אונזערע שווער פאַרהאַרעוועטע קהלות, וועלכע האָבן זיך גאַנצע קהל'שע ענערגיע אריינגעוואָרפן אין דער צעשטערנדיקער אַרבעט פון בשר-כשר מחלוקת, האָבן געלידן.

מיר זיינען דערפאַר געווען ציפרידן מיט דער גרינדונג פונ'ם "עד העיר", וואָס האָט אריינגענומען די לאַגע אין זיינע הענט און האָט געמאַכט א סוף צו דער מחלוקת. איידער נאָך זי האָט צייט געהאַט צו פאַראורזאַכן ערנסטן שאָדן.

די מעטאָדן אין טעטיקייטן פונ'ם "עד-העיר" זיינען, נאַטירלעך פאַרבלייבן אָפן צו קריטיק. מיר אַליין האָבן מיט קיין קריטיק אין דעם ניט געקאָנט אָפּגעבן זיך, ווייל מיר האָבן ניט געפאָרשט די לאַגע. — מיר גלויבן, אז די צייטונג האָט א סך וויכטיקערע אויפגאַבן, ווי צו זוכן פגימות ביי גלעזשאַפטלאַכע אינסטיטוציעס. וואָלטן מיר אָבער געהערט וועלכע ס'איז קלאָגעס בנוגע דעם ענין, וואָלטן מיר וועגן זיי זיכער אינפאָרמירט אונזערע לעזער. די צייטונג וואָלט יעדנפאַלס געגעבן פלאַץ פאַר יעדער ערנסטער, ערלאַכער און גוט געמיינטער קריטיק קעגן דעם ועד העיר.

אבער מיט אזעלכע קלאָגעס אז מיט אזעלכער קריטיק האָט זיך צו אונז קיינמאָל קיינער ניט געוועندעט; — אויסער אין איין פאַל, ווען צוויי מיטגלידער פונ'ם "ועד-העיר" האָבן אין א ברוזז אין רעדאַקציע אנאָנסירט זייער רעזיגנאַציע, אָנגעבנדיק די אורזאַכן. דער ברוזז איז דאַן געווען גערדרוקט. אונזער איינדרוק האָט דערפאַר געמוזט זיין, אז דער ברייטער עולם איז צופרידן מיט די נייע אַראַנזשמענטס, אָדער, אמווייניקסטנס, ניט אזוי פיל אומצופרידן, אז ער זאָל ווען צעשטערן דעם פריידן און אָנפאַנגען א נייע בשר-כשר מחלוקת.

און מיטאמאָל באַמערקן מיר אין דער היגער ענגלישער פרעסע א פאָר באַריכטן וועגן אידישע פראָבלעמס פאַרזאַמלונגען קעגן דעם "ועד-העיר" און קעגן דיר הויכע צערע א פרייז. דער איינדרוק פון א באַריכטן אויף די גויאישע לעזער, שטעלן מיר זיך פאָר, האָט געדאַרפט זיין, אז די רבנים און אידישע קהל'שע פירער האָבן געמאַכט יד-אחת צו באַרייסן דעם אָרימען אידישן עולם, אָבער, דאַנקען גאָט, לא אלמן ישראל, — עס זיינען נאָך דאָ פיינע מענשן, וואָס שטעלן זיך איין פאַר'ן אָרימען . . .

פאַר אונז איז אָבער געווען פאַרדעכטיקט, ערשטנס, וואָס קיין נע־מען פון אָט די פיינע אידן (מיט'ן אויסנאַם פון איינעם, קאָנטיק דעם באַ־ריכט אָפּגעבער אליין), זיינען ניט דערמאָנט געוואָרן; און, צווייטנס, — וואָס האָט מען זיך עפּעס געוועדעט מיט די נייט־אידישע צייטונג, בעת מען האָט די אידישע צייטונג ניט אינפאָרמירט, ניט וועגן דעם מיטינג און ניט וועגן די ענינים וואָס זיינען דאַרטן פאַרהאַנדלט גע־וואָרן. בשר-כשר איז דאָך, נאָכאַלעמען, א אידישער ענין, פאַרוואָס זשע באַ־האַלט מען זיך אויס פון דער אידישער עפנטלאַכקייט?

אויף אונז האָט דאָס געמוזט מאַכן דעם איינדרוק, אז די אָנפירער פון דער באַוועגונג האָבן אורזאַכן צו האַלטן זיך יין הינטערגרונט . . .

צום סוף האָט מען אָבער געמוזט אָנקומען צו דער אידישער צייטונג, — מען האָט געמוזט פאַררופן א גרעסערע פאַראַזאַמלונג, און מען קאָן דאָך דעם אידישן עולם דורך קיין אַנדערע מיטלען ניט דערגרייכן. אַזוי איז אין "ד. א. וו." דערשיינען א מודעה וועגן דער מאַסן-פאַראַזאַמלונג, וואָס איז פאַר־געקומען לעצטן זונטאָג.

דערווייל האָבן מיר זיך דערוואוסט, אז אין דעם ענין זיינען פאַר־אינטערעסירט אויך א צאָל חשובים פון ווייניפּעג. אין וועמעס ערנסטקייט מיר קאָנען ניט צווייפלען. זיי זיינען אָבער אפנים ניט געווען פון די אקטיווע טוער, און זיי האָבן באַדויערט, וואָס די אָנפירער האָבן זיך ווי אויסבאַהאַלטן פון דער אידישער צייטונג.

אויף דער טעלעפאָנישער בקשה פון איינעקע פון זיי האָבן מיר גע־שיקט אונזער רעפּאָרטער צו דער זונטאָגדיקער פאַרזאַמלונג. ער האָט אָבער געקראָגן א באַפּעל פון איינעם פון זיי האָבן־טוער צו פאַרלאָזן דעם זאַל. אין דער היציקער אטמאָספערע וואָס האָט דאַרטן עקזיסטירט, — ווי אַלעמאָל ווען די "בשר-כשר" ליידנשאַפטן צעברענען זיך, — האָט אונזער רעפּאָר־טער קיין אנדער ברירה ניט געהאַט, ווי צו פאָלגן דעם באַפעל. אז ער האָט קלוג געהאַנדלט דערווייזט א שפּעטערדיקער אינצידענט ביי דער פאַרזאַמ־לונג, ווען איינער איז אויפגעטראָטן מיט א פאַרזאַך צו זאָגן א גוט וואָרט פאַר דעם ועד-העיר . . .

אָבער דאָס באַזייטיקן אונזער פאַרטרעטער, האָט ניט געקאָנט שוין דאָס מאָל באַהאַלטן די היפּאָ טוער פון דער עפנטלאַכקייט. די צייטונג האָט שוין געפונען די מיטלען ווי צו אינפאָרמירט ווערן וועגן דער פאַרזאַמלונג, און מיר האָבן אזוי געקאָנט געבן דעם עולם א צאָל נעמען פון די היפּאָ טוער, — און דער עולם קאָן שוין אליין אורטייל־ן, אויב דאָס זיינען מענשן וואָס טוען לטובת הכלל און אויב זיי פאַרדינען דעם אַלגעמיינעם צוטרוי . . .

ווי מיר האָבן געזאָגט, זיינען דאָ צווישן די פאַראינטערעסירטע אין דער פראַגע אויך אייניקע חשובע אידישע תשובים. וועלכע מיר קאָנען פאַר פאַראַנטוואָרטלאַכע פערזאָנען. עס איז אָבער אונזער מיינונג, אז זיי דאַרפן זיך שטרייבן אָפּ אַלע די וואָס זיינען בלויז פאַראינטערע־סירט אין מאַכן טומה, אָדער פון אזעלכע, וואָס זיינען אויסן זייערע פערזענ־לאַכע אינטערעסן.

אויב ס'איז דאָ וואָס צו קריטיקירן אין די אַרבעטן אין מעטאָדן פונ'ם "ועד העיר" און אין דער בשר-כשר לאַגע, קאָנען זיי דאָס טאָן אויף א ווייר־דיקן אופן. אַנשטריינגענדיק זיך, אויף וויפל דאָס איז נאָר מעגלאַך, אויסצו־מיידן עפנטלאַכע סקאַנדאַלן און פּרובלעמען מחלוקת'ן. און ניט אַרויס־טראָגנדיק אזעלכע אינערלאַכע אידישע ענינים אויף דער גויאישער גאַס, וואו זיי זוילן אזוי פאַרשטאַנען ווערן, אז קיין כבוד פאַר'ן אידישן נאָמען וועט דערפון ניט געזוואונען ווערן . . .

"דאָס אידישע וואָרט" האָט ניט קיין שום געמיינשאַפטלאַכע אינ־טערעסן מיט'ן "ועד העיר" אָדער די רבנים. מיר זיינען בלויז פאַראינטערע־סירט, אז אונזערע קהל'שע טעטיקייטן זאָלן ניט רואינירט ווערן פון פּרובלעמס־לאָזע רייסערייען. אָבער גלייכצייטיק אויך, אז דער ברייטער אידישער עולם זאָל ניט באַ'עיל'ט ווערן. אויב אימעצער מיינט באמת אז דער אידישער עולם ווערט דאָ ניט יושר'דיק באַהאַנדלט, ווען מיר זיינען פאַרן פאַר יעדער ערלאַכער און איפריכטיקער קריטיק, ווען מיר זיינען נאָר איבער־צייגט, אז די קריטיקער מיינען באמת טובת הכלל.

וואָס איז שייך דעם ועד-העיר, קאָנען מיר, יעדנפאַלס, באַצייכענען זיינעם איין פעלער: ער האָט געדאַרפט האַלטן דעם עולם אינפאָרמירט ווענען יעדן באַשלוס זיינעם, און ניט געבן קיין שפּייז פאַר קאָנגען, וואָס טרייבן אין אַלע פאַרן איבער פעלערן. ער וואָלט געדאַרפט האַלטן זיך אָפן צו קריטיק, וואָס וואָלט פאַר אים געווען א סך געזונטער, ווי קריטיק גע־שפּייזט פון איבערגעטריבענער, גיזמאַ'דיקע קלאָגגען.

די אַלבערטאַ ענד גרייט-וואַטערוויי ריילראָוד

פון אלחנן

די באַן-לייניע מיט'ן נאָמען "די אַלבער־טאַ ענד גרייט וואַטערוויי ריילראָוד", האָט זיך ביסלאַכווייז געשטופּט פאַראויס צו צפון, מיט עדמאָנטאָן אלס באַזיס. ערמאָנטאָן, די הויפּט שטאָט פון אַלבערטאַ, ציילט היינט צו טאָג א באַפעלקערונג פון 65 טויזנט (מיט א צוויי הונדערט אידי־שע משפחות); און איז דער צענטער פון אַן אַגריקולטורעלער טעריטאָריע און ווי עס שיינט וועט עס אין דער ניט ווייטער צוקונפט דינען אלס טויער צום ווייטן צפון. טיילווייז איז עס שוין היינט צו טאָג.

ערשט מיט א פאָר יאָר צוריק האָט די דאַויקע באַן-לייניע דורעגרייכט ביז פאָרט מעקמיורי. די לאָקאַלע לייניע איז געבויט אין באַטרייבן פון דער פּראָווינציאַלער רע־גירונג און אַלבערטאַ, און איז געבויט גע־וואָרן מיט'ן אבזיכט צו עפענען א דורכ־גאַנג צום "גרייס וואַסערוועג", וועלכער ציט זיך אָן אונטערברעכונג ביז צום אַרק־טישן אָקעאַן.

פון ערמאָנטאָן ביז פאָרט מעקמיורי, איז א חשבון פון דריי הונדערט מייל, דיי־רעקט צפון. דאָרט הויבט זיך אָן דער "גרייסער וואַסער-וועג" פונ'ם טייך "אַטא־באַסקאַ" (וועלכער נעמט אריין אין זיך מערערע קליינע טייכלאַך און שטראָמען אין ביידעט דערמיט א פאַסיקן נאַוויגאַ־ציאָנס קאַנאַל). נאָך א שטח פון הונדערט און אכציק מייל צפון פון פאָרט מעקמיור־י, פאַלט אריין דער טייך "אַטאַבאַסקאַ" אין דעם "לייק אַטאַבאַסקאַ" וועלכער איז 250 מייל לאַנג (פון מזרח צו מערב) און אַרום 50 מייל ברייט (פון דרום צו צפון). אויף דעם פונקט געפינט זיך פאָרט טשיפּ־וויין, די "סלאַוו ריווער" הויבט זיך אָן פון "לייק אַטאַבאַסקאַ" און פאַלט אריין אין דעם גרוסן "סלאַוו לייק" פון וועלכן די באַרימטע "מאַקענזי ריווער" מאַכט איר אָנפאַנג. אריינגעמענדיק אויף איר וועג א גרויסע צאָל טייכן און שטראָמען, ווערט עס א צווייטע "וואָלגאַ" אין איר ברייט און לייגג, מיט אַן אויסגוס אין אַרקטישן אָקעאַן.

ווי גינאָנט איז דע רגעדאַנק פון בויען די דאַויקע באַן-לייניע געווען, אום צו עפע־נען א וועג צום ווייסטן צפון. עס איז אָבער ניט אזוי גרינג צוגענאָנען. פאַר־שיידענע פּאָליטישע און עקאָנאָמישע קאָנ־פליקטן האָבן אונטערגעבראָכן די אַרבעט גרונג און אַלבערטאַ, און איז געבויט גע־וואָרן מיט'ן אבזיכט צו עפענען א דורכ־גאַנג צום "גרייסן וואַסערוועג", וועלכער ציט זיך אָן אונטערברעכונג ביז צום אַרק־טישן אָקעאַן.

פון ערמאָנטאָן ביז פאָרט מעקמיורי, איז א חשבון פון דריי הונדערט מייל, דיי־רעקט צפון. דאָרט הויבט זיך אָן דער "גרייסער וואַסער-וועג" פונ'ם טייך "אַטא־באַסקאַ" (וועלכער נעמט אריין אין זיך מערערע קליינע טייכלאַך און שטראָמען אין ביידעט דערמיט א פאַסיקן נאַוויגאַ־ציאָנס קאַנאַל). נאָך א שטח פון הונדערט און אכציק מייל צפון פון פאָרט מעקמיור־י, פאַלט אריין דער טייך "אַטאַבאַסקאַ" אין דעם "לייק אַטאַבאַסקאַ" וועלכער איז 250 מייל לאַנג (פון מזרח צו מערב) און אַרום 50 מייל ברייט (פון דרום צו צפון). אויף דעם פונקט געפינט זיך פאָרט טשיפּ־וויין, די "סלאַוו ריווער" הויבט זיך אָן פון "לייק אַטאַבאַסקאַ" און פאַלט אריין אין דעם גרוסן "סלאַוו לייק" פון וועלכן די באַרימטע "מאַקענזי ריווער" מאַכט איר אָנפאַנג. אריינגעמענדיק אויף איר וועג א גרויסע צאָל טייכן און שטראָמען, ווערט עס א צווייטע "וואָלגאַ" אין איר ברייט און לייגג, מיט אַן אויסגוס אין אַרקטישן אָקעאַן.

ווי גינאָנט איז דע רגעדאַנק פון בויען די דאַויקע באַן-לייניע געווען, אום צו עפע־נען א וועג צום ווייסטן צפון. עס איז אָבער ניט אזוי גרינג צוגענאָנגען. פאַר־שיידענע פּאָליטישע און עקאָנאָמישע קאָנ־פליקטן האָבן אונטערגעבראָכן די אַרבעט גרונג און אַלבערטאַ. אין מיליאָנען דאָלאַרן זיינען געזוכט געוואָרן און דער אונטערנעמונג, אין גרעסט און שווערנדל ווי אויף אַן בוכ־שטבלאַכן זין פון וואָרט. ווייל כמעט די גאַנצע שטרעקע איז א דורכראַוויסיקע זומפּ. און האָט מען אין יאָר אָנגעוואָרפן געגוג באַלאַסט איז עס מיט'ן אָנקומען פון דעם פרילינג פאַרזוכטן געוואָרן אזוי, אז דער צוג פלעגט לויפן איבער די רעדער אין. שליינקיקער וואַסער. דר. ריזיג ערן וויינינקסטנס א וואָך צייט. עטלאַכע מאָל דורכ'ן טאָג פלעגן די פאַסאַשירן זיין געצוואונגען במחילה ארויס פון זין וואַגאָ־נען אין טיפן זומפּ אום אין העלפן זיך אין כאַר־בעטער אויפשטעלן דעם צוג אויף די רעלסן פון וועלכע ער פלעגט זיך אָפּט אַראָפּנלויפן. אין בעסטן פאַל פלעגט אזוי וואָרפן אין וואַגאָן, אז פיל פאַסאַשירן פלעגן ווערן יס־קראַנק.

די פּראָווינציעלע רעגירונג האָט דער־וואַרטעט (אין מיט רעכט), א סובסידיע פון דער פעדעראַלער רעגירונג, מיט דער טענה, אז אויב עס וועט געעפנט א צור־טרייט צום וויטן צפון, וועט בעגעפיטיר־דאָס לאַנד אלס גאַנצעס, ניט נאָר די פּראָ־וואַנץ אליין. די פעדעראַלע רעגירונג האָט זיך אָבער געמאַכט טאַמעוואַטע, און האָט טאַקע ניט געגעבן.

ערשט מיט עטלאַכע יאָר צוריק, איז פאַרגעקומען אַן אינצידענט וועלכער וויזט אַרויס ווי ווייט די פעדעראַלע רעגירונג איז גלייכגילטיק צו א זאַך וועלכע נאָכ'ן שכל הישר וואָלט עס געדאַרפט זי שטאַרק פאַראינטערעסירן.

ביי דעם יעצטיקן טערמינוס פון דער לייניע, איז דאָ וואָסער זייער פלאַך, און אַזוי ווי די פעדעראַלע רעגירונג געפינט ניט פאַר נויטיק דורכצורייניקן א קאַנאַל, קענען די גרעסערע שיפן ניט צוקומען און זיינען געצוואונגען אָפּצושטעלן זיך איינ־קע מייל פון טערמינוס און די פאַסאַט דאַרף איבערגעפירט ווערן מיט קליינע מאָטאָר שיפלאַך פון באַן צו די שיפן. וואָס דאָס מיינט איז ניט נויטיק צו דער־קלערן.

אַלזאָ עס איז נויטיג געווען צו פאַר־לייענערן די לייניע צו דערגרייכן ביז טיי־פערע וואַסער, אינגאַנצן עטלאַכע מייל. אום דאָס דורכצופירן, איז נויטיק געווען אינערצוואונדערן א בריק אויבער דעם "אַטאַבאַסקאַ" טייך.

צו בויען א קליינע בריק נאָר פאַר דער לייניע איז ניט זיכער און ניט פּראַקטיש. ערשטנס, ווייל וועגן דאָס איז הויבט זיך אָן ברעכן עפענען זיך די צופלוס שטראָ־מען פריער און שפּאַרן דאָס אויפגעבראָ־כענע איין מיט א גוואַלדיקער קראַפט אויף דער "אַטאַבאַסקאַ". דער רעזולטאַט איז, אז עס בילדן זיך אומגעהויערע באַ־ריערן פון איין און צאַמען אָפּ די וואַסערן, וועלכע צעשפּרייטן זיך מיט א לאַרם אי־בער דער נאָנצער געגנט. די גרעסטע גע־פאַר קומט אָבער וועגן דאָס איז אין דער "אַטאַבאַסקאַ", ניט קענענדיק אויסהאַלטן מער דעם שרעקלאַכן דרוק הויבט אָן צו פּלאַצן. א קנאַלן ווי פון משונה'דיקע האַר־באַטן, הערט זיך פאַר מיילן ווייט. היינט אז אזא גוואַלדיקע מאַסע איז אין וואַסער ניט זיך א ריר, קען מען זיך פאַרשטעלן וואָס פאַר א ווערט אזא בריק קען האָבן קענען אזא דרוק.

אין צווייטנס, איז וויכטיק, אויב שוין יאָ בויען א בריק, אויף צו מאַכן א וועג פאַר דורכפאָרער, ווייל אנדערש איז זיי־מער־צייט ניטאָ קיין מעגלאַכקייט צו לאָ־מוניקירן זיך מיט ביידע בריגן, ווי נאָר מיט א "מאַנו" אָדער א מאָטאָר שיפל. דאָס ווידער איז א שטערונג פאַר דער אַנטוויקלונג פון דער געגענט.

אזוי ווי די פעדעראַלע רעגירונג איז מחוייב צו האַלטן אין אזוינע פאַלן, האָט די לעצטע פון חודש און יאָר, ווען מיט די פראָווינציעלע רעגירונג איר נאָך הילף, בסך-הכל האָט דער בריק געדאַרפט קאָסטן, נאָך די איסרעבעגונגען פון די אינזשענערן, א 150 ביז 175 טויז־זענט דאָלאַר און דאָך האָט די פעדעראַלע רעגירונג אַנטוואָנט, אויסדרייענדיק זיך מיט פּוילע תירוצים.

דער פּועל-יוצא איז, אז מערערע אינ־דוסטריעס קאָנען זיך-ניט אַנטוויקלען צו־ליב דעם (צ.ב. די זאַלץ מינען, די אש־פאַלט רעפיינערעס און א. וו.) ווענן דעם וועל איך שרייבן ביי אַן אַנדער געלעגנ־הייט. ווי עס איז, האָט דאָך די לייניע פיל אויפגעטאָן מיט עפענען א וועג צום ווייטן צפון.

דרוי חדשים דורכ'ן יאָר זיינען די וואַ־סערן אָפן פאַר נאַוויגאַציע (אין מאַנכע גענגטן נאָך ווייניקער). די ערשטע שיפן רירן זיך פון זייער באַזע אין פאָרט מעק־מיורי אום דעם 20טן יוני. שווער גע־לאָדן מיט פּראָבט פאַר די פאַרשיידענע רעגירונגס מאַטעריאַלן, ווי אויך פאַרשיידענע רעגירונגס מאָנטעד פּאָליס".

עס איז דראַי אַפּצושטעלן זיך פאַרביי־גייענדיק, אויף דער וויכטיקער ראָל וואָס אַט די קערפּערשאַפטן האָבן געטאָן אין טוט פאַר'ן וויטן צפון.

די גאַנצע אומגעהייערע שטרעקע פון דעם פאַנאַדישן צפון ביז'ן אַרקטישן ים איז אויסגעשפּרייט מיט א נעץ פון די "מאָנטס". מיט א צענטער אין א גרויסן דיסטריקט, האַלטן זיי אָפּ אויג אויף דער גאַנצער טעריטאָריע אַרום, באַרייטנ־דיק אַלע רעפּיינרעס און א. וו.) ווענן דעם וועל איך שרייבן ביי אַן אַנדער געלעגנ־הייט. ווי עס איז, האָט דאָך די לייניע פיל אויפגעטאָן מיט עפענען א וועג צום ווייטן צפון.

דרוי חדשים דורכ'ן יאָר זיינען די וואַ־סערן אָפן פאַר נאַוויגאַציע (אין מאַנכע גענגטן נאָך ווייניקער). די ערשטע שיפן רירן זיך פון זייער באַזע אין פאָרט מעק־מיורי אום דעם 20טן יוני. שווער גע־לאָדן מיט פּראָבט פאַר די פאַרשיידענע רעגירונגס מאַטעריאַלן, ווי אויך פאַרשיידענע "פאַר טרייידערס",

קאלגארי קאלגארי

פארשיידענע נאטיצן

דר. ל. רודין, וועלכער איז גוט באקאנט, אין מערב קאנאדע, באזעצט זיך אין קאלגארי, וואו ער וועט פראקטיצירן, אין זיין אפיס, 913 הערלד בילדינג.

דר. רודין איז א איד, וועלכער איז פראינטערעסירט אין געזעלשאפטלאכע ענינים, און איז אויך צופרידן צו געפינען אין קאלגארי א וואוינען קרייז, פון א לעבעדיגן אידישן לעבן. אין 1918 באקומט דר. רודין זיין ב. א. אין מאנטאבער אונ'ווערסיטעט, און זיין מ. ד. דיפלאם אין מעקגיל אונ'ווערסיטעט, נאכהער פראקטיצירט ער 3 יאר אין האספיטאל, און שוין 8 יאר ווי ער ספעציאליזירט זיך אין דעם פאך פון אלגעמיינער פראקטיק! פארשטייער פון קאלגאריער אידן זיינען צופרידן וואס דר. רודין מאכט דא זיין היים, און מיר זיינען זיכער, אז ער וועט געווינען אונזער צוטרוי און וועט אויך זיין צופרידן מיט קאלגארי.

* * *

א פיין ליטעראַרישן אונטן האבן געגעבען די פרויען פון דעם מוטער פאראיין אין פרץ שול זאל. עס איז געווען א פיין נער עולם. אויך מר. און מרס. אוועד באד, וועלכע זיינען מיטגלידער פון פרץ שול קאמיטעט אין ווינניפעג, דר. ל. רודין, פון עדמאנטאן, די דיכטערן אסתר שומיאטשער האט פארגעלעזן מאני לייב'ס ליד'ער און דער עולם האט געהאט א נייס־טיקן פארגעניגן.

מר. און מרס. אוועדבאד האבן בייגעשטייערט 15 דאלאר פאר דער ארגאניזאציע.

* * *

א פרייד האט באהערשט דעם פרץ־שול קרייז לעבן סטאנציע פון סי. פי. אר. ווען עס איז אנגעקומען דער פרינציפאל אברהם יודעל פראוואטנער פון ניו־יארק, וועלכער וועט אנפירן מיט קאלגאריער פרץ־שול.

עס איז געקומען א גרויסער עולם אים באגעגענען. טאטעס־מאמעס, אויך קינדער פון שול, און אלע ווי איינער האבן זיך געפרייט מיט דעם נייעם לערער, וועלכער איז ענדלאך געקומען נאך געווייסע שווערקייטן פון דעם אימיגראציאנס דעפארטמענט.

דער קאמיטעט האט אים איבערראשט מיט אן אוונט ביי זיי אין הויז. און דארטן האט דער עולם באשלאסן צו האבן דעם אפיציעלן דערעפענונגס באנקעט צום 3טן יאר פון קאלגאריער פרץ שול, זונטאג, אקטאבער דעם 12טן.

* * *

מר. און מרס. אוועדבאד זיינען אפגעפארן נאך ווינניפעג פון זייער רייזע פון סעאטעל.

* * *

פרץ הירשביין טוט ליטעראַרישע ארבעט אפילו ווען ער רוט. ער באגעגנט די קינדער פון פרץ־שול, און פארברייטערט מיט זיי 1 שעה אלע טאג. עס איז ממש צו באוואונדערן, די טיפע געפילן, וואס עס עקזיסטירן צווישן די קינדער פון שול צו דעם אידישן שרייבער . . .

* * *

די קאלגאריער רעליף ארגאניזאציע האט געגעבן מוצאי יום כפור, א טאנץ, אין איינעם פון די פיינסטע קאלגאריער זאלן דער איינקונפט איז פאר דעם רעליף־קאלגארי, צייכנט זיך אויס אין מערב קאנאדע, שטענדיק איז דא גרייטע הילף פאר נויטיקע לאקאלע צוועקן.

* * *

די פארמערס אין אלבערטא, האבן געקראגן 60 סענט א בושעל, אלס ערשטן איינצאל, אין איינציגע זאגן, — "האנקען גאט דערפאר, ווייל, ווי די ווייץ פרויזן גייען אז, וועלן מיר נאך זיי קומען געלט...

דער פינאנץ קאמיטעט פון פרץ שול, האט באשלאסן ביי א מיטינג, צו געבן א מיטנאכט פארשטעלונג — אין א קינא פארם. זיי האבן שוין דאס ביילד געקראגן און קרינגן אויך קאלגאריער קינא־טעאטער פריי — אין מיט אן אנאנסן פראגראם, וועלן זיי שאפן א פאר טויזנט דאלאר.

* * *

דער נאציאנאל פאנד האט פונ'ם אפיל געשאפן היינטיקס יאר 400 דאלאר.

* * *

מארים גראבערמאן, פארזיצנדער פון קאמיוניטי האוז בילדינג, האט אין א רעדע נאך כל נדרי, דערקלערט די פינאנצי־עלע לאגע פון דער קאסע פון קאמיוניטי בנין. ער האט געבעטן, אז די וועלכע האבן צוגזאגט קומען נאך 8000 דאלאר, אין נאך יום טוב, זיינען זיי געבעטן אפצו־צאלן דאס געלט. ער האט אויך דערקלערט דאס מען וועט ענדיקן דעם ערשטן שטאק אזוי גיך ווי מעגלאך.

———(:-:)———

מינוועטא שומיאטשער

קאלגאריער פיאניסטן און קאמפאזי־טארן, וועלכע פארט שטודירן מיט ער־נעסט האטשיסאן, אין ניו־יארק.

א. שומיאטשער

דער פאטער פון מינוועטא שומיאטשער וועלכער איז א דערפאלגרייכער אדוואָ־קאט אין קאלגארי פון דער פירמע פראד־קין און שומיאטשער.

Phones:
Studio M 2345 W3234
E. B. CURLETTE
PHOTOGRAPHER
עטאבלירט 1900
קוואליטעט פאטאס צו מעסיקע פרייזן
111 Eighth Avenue West
CALGARY :: ALTA

ALF WELDING SHOP
231-7th Ave. East
PHONE M9493
אלע סארטן מעטאל פאבריקט
צופרידנשטעלנדע אוטומאביל ארבעט
א ספעציאליטעט

Chas. A. Green
אוטאָ באדי און פענדער ריפעירס
עקספערט פיינטער און
רעפינישער
ספעציאליסטן אין ברוד ארבעט
511 THIRD AVENUE WEST
Phones: Office R2623. Res. E5201

מיר זיינען די איינציגע אויסשליסלאכע מאנופעקטשורערס פון
מאָנומענטן
אין קאלגארי
איידער איר באשליסט צו קויפן א מצבה פאר אייערע ליבע און טייערע, קומט און זעט אונז, עס וועט זיך אייך באצאלן
THE McDONALD GRANITE CO. LTD.
2313 Second Street East
CALGARY
Phone M 3305 — Res. M 2130

גרייט צו אייער היים פאר דעם ווינטער
זעט אונז פאר לאמבער אדער שינגלס צו נידעריקע פרייזן.
אויך שטירעס סעש, צעמענט, טאר פייפער, גלאז און א. וו.
Royal Lumber Co.
1018 11th Ave. West Phone W1037

SUNNYSIDE AUTO BODY WORKS
קעבס און באדיס פאר אלע סארטן טראקס
באדי און פענדער ריפעירס
אוטאָ רעדער געמאכט און פאריכט
קאר סיטס ארונטערגעשניטן פאר סליפערס
Cor. of 4th Ave. and 10th St. N.W.
L2532 Evenings H1764

"הוד קאָווערס
און לאוודי קאָווערס
קאסטאם געמאכט צו מאסן פראדוקציע פרייזן
פענדער ריפעירס
ברוכן איבערגעמאכט
Totem Autocraftsmen Ltd.
212-14 THIRD AVE. EAST

PARISIENNE FUR SHOPPE
פארס געמאכט צו אורדער
רעמאדלט, פאבריקט, רילייניד און געהאלטן אין סטארעדזש
אונזער מאטאו:
צופרידענהייט, ערשט־קלאסיקע ארבעט, קוואליטעט און זייער מעסיקע פרייזן.
M 5760 1203-1st Street West
CALGARY, ALTA.

JACKSON'S WELDING
בלעקסמיטינג
עלעקטריק און אסעטילין וועלדינג
851 FIFTH STREET W.
Phones: M1998 — S0014
CALGARY :: ALBERTA

AUTO WRECKERS & SALVAGE CO.
938-4th Ave. West, Louise Bridge
CALGARY, ALTA.
בעסטע פרייזן נעצאלט פאר צעבראכענע קארס
R 2531
שנעלע אטענשאן צו מעיל אורדערס

* לייענט "דאס אידישע וואָרט", אייער *
* איינציגע צייטונג, נעדרוקט אין אונ־ *
* זער איינענער שפראך. פאר אונזערע *
* איינענע אינטערעסן פארשפרייט אין *
* אלע אידישע היימען פון ווינניפעג און *
* מערב קאנאדע. *

האוויינ גיטאר
קלאסן פאר אנפאנגער, עקספערט אינסטרוקציע. נידעריקע רייטס
פידל קלאסן
פאר אנפאנגער, גרינדלאכע לערע צו נידעריקע רייטס
פאר איינצעלרייטן טעלעפאנירט
M 4773
Adlam Music Studios
Pupil of Busoni, Boston
523-8th Ave. W. M 4773

Earl Ruttan
328-A 8 AVE. WEST
גיט לעקציעס אויף דער גיטאר און בענדזשא
האט אויך אן איינענעם ארקעסטער און וועט שפיל פאר אייערע אונטערנעמונגען

Dr. L. Rudin
M.D. C.M. L.M.C.C.
Physician & Surgeon
ווינשט צו אנאנסירן אז ער האט דערעפנט אן אפיס
אין קאלגארי
וואו ער וועט פראקטיצירן
מעדיצין און כירורגיע
913 Herald Building
Phone M 3355
Residence Phone M 4747

קאלגארי — אויפמערקזאם — קאלגארי
מר. הענרי זיסקינד
איז דער קארעספאנדענט און פארטרעטער פאר "דאס אידישע וואָרט" אין אייער שטאט און אומגעגנט
מיר בעטן אלע סעקרעטארן פון די קאלגאריער ארגאניזאציעס צו איבער־געבן די נייעסן און באריכטן פון זייערע ארגאניזאציעס צו מר. הענרי זיסקינד 109 זיבעטע עוועניו, איסט, וועלכער איז אויך באפולמעכטיקט אבצונעמען סובסקריפשאנס פאר "דאס איד. וואָרט". שרייבט אדער טעלעפאנירט צו אים
M1767 W 1733 אדער

נעמט אייערע פאטאס אין אונזער סטודיא
מיר פארזיכערן אייך ערשט־קלאסיקע ארבעט.
Brewer Studio
איבער 20 יאר עקספיריענס.
114-8th Ave., E. Calgary, Alta.

און איצט!
6 פאסט קארד פאטאס
פאר $1.00
לאזט ניט דורך די דאזיקע געלעגנהייט
LANE'S STUDIO
Phone M9041 CALGARY

פארגעסט ניט אייערע טייערסטע
מיר מאכן
מצבות
ספעציעל דעזיינד פאר אידן
צו מעסיקסטע פרייזן
ALBERT J. HART
1821-2 St. East Phone M3601
CALGARY

הונגעריק!
פרובירט אונזערע מאלצייטן
זיי ווערן צוגעגרייט פון די בעסטע לעבענסמיטלן
EMPIRE CAFE
227-EIGHTH AVE. E.
CALGARY
Mr. Luey Defoo, Manager

צו אלע אידן פון קאלגארי און אומגעגנט
ווינשן מיר צו אנאנסירן אז מיר האבן דערעפנט דעם נייסטן און קאמע מאדערנעם קאפע שאפ און רעסטאראן אין מערב קאנאדע
בוכשטעבלאך ניי
מיר לאדן אייך איין צו באזוכן אונז און איבערצייגן זיך אליין
York Coffee Shoppe
YORK HOTEL
7TH AVE. AT CENTRE ST.
CALGARY

אלע האָבן ליב גוטע פיש
מיר האבן די בעסטע פיש צו יעדער צייט. גיט אונז אייער נעקסטן אר־דער.
פרובירט
אונזערע גערויכערטע לאקס און געזאלצענע הערינג
אין
Billingsgate Fish Markets
3 Stores:
222-8th Ave. E.; 107-7th Ave. W.
835-17 Ave. W.
CALGARY :: ALTA.

זון איר זוילט קויפען
דראָגס
טעלעפאָנירט צו אונז
BLACK'S DRUG STORE
106 TENTH STREET N.W. CALGARY, ALTA.

מיר געניסן א סך פון אידישע ביזנעס, און מיר גאראנטירן אייער צופרידנהייט
קומט עסן אין
DOMINION CAFE
127-8 Ave. E. CALGARY M2132

MISS EVELYN MITCHELL
A.T.C.M.
איז גרייט צו געבן פידל לעסאנס צו אנפאנגער
Ph. W4446 1039-14 Ave. West

נאך עטלאכע יאר פאסט גראדואיט ארבעט אין ניו יארק און מאנטרעאל, האט
DR. F. H. WHEELER
דערעפנט אפיסעס אין
302 אלבערטא קארנער
וואו ער ספעציאליזירט זיך אין קראנקהייטן פון עופה'לאך און קינדער
Phone M 4466 Res. W 1731

באקאנטמאכונג
דר. פרענקלין עדמאנדס אנאנסירט, אז ער באנייט זיין
דענטאל פראקטיק
נאך אן אפוועזנהייט פון עטלאכע יאר אין פארלויף פון וועלכער צייט ער האט געגע־בען א סך פאסט גראדואיט קורסן אין קאליפארניע, מזרח שטאטן און מזרח קאנאדע.
זיין אפיס איז פולשטענדיק אויסגע־שטאטעט אין מאדערנע — אלע ארבעטן ווערן פינקטלאך געמאכט און די פרייזן ווערן געהאלטן שטריינג מעסיק אין אנ־קלאנג מיט דער צייט. אלע ארבעטן גאר־אנטירט צו דער בעסטער צופרידנהייט.
DR. FRANKLIN EDMONDS
Cor. 8th Ave. and 2nd St. East
Over Princess Drug Store
PHONE M7070

GERALD GOROSH, D.S.C.
Graduate from Dominion College of Chiropody
413 HERALD BLDG.
קאתקשאנס פון אלע פוס קראנקהייטן. שמערצלאזע באהאנדלונג פון הינער אויגן, פארהארטונגען, אראפגעפאלענע ארטשעס און א. וו. א. וו. טעלעפאן עס. 3644.
"הינקט אריין, שפאצירט ארויס"

Dr. Jamieson
CHIROPRACTOR
קיין מעסער, קיינע דראגס, עקס רעי סער־וויס. באראטונג פריי. ספעציאליזירט זיך אין אינפאנטיל פראליזיס
308 McClean Blk., Calgary, Alta.
Phone M7568

פראדקין און שומיאטשער
באריסטערס, סאליסיטארס, נאטארים
611 גרייט עקסשענדזש בילדינג
אפיס טעלעפאנען:
M 7110 M 7148
רעזידענס טעלעפאן
M 1975
FRADKIN & SHUMIATCHER
Barristers, Solicitors, Etc.
Calgary Alberta

ראיעלע אמאטארן פינישינג
מיר גיבן שנעלע באדינונג צו אלע קאמערס אר־דערס פון אמאטארן פיניש־ינג, קאפאינג א.א.ו.ו. און אונזער ארבעט איז גאראנטירט.
שיקט אייער נעקסטן ראל פילמס פאר הויך־קלאר סיקער ארבעט און צופרידנהייט צו
CENTRAL PHOTO STUDIO
R. A. BIRD, Prop.
25 Central Bldg., Calgary, Alta.
Cor. 7th Ave. and Centre St.

Arcade Beauty Parlors
ספעציאליזירן זיך אין פערמאנענט וויי־ווינג, מארסעלינג, פינגער און וואסער ווייווינג
און אין אלע לייגס פון שיינהייט קולטור.
פאר אפאינטמענטס רופט אפ
M 3868

The Acme Tire Service
J. K. Creighton H3998 Lovell Robinson H3308
עקספערט וואולקאניזינג און בעלט ספלייסינג
גיט טייערס און אקסעסארים מיר קומען און דעליווערן
228-7th Ave. East Calgary

Calder's Garage
גאז, אויל, טייערס, אקסעסארים, גריזינג, בעטערס רעטשארדזשד, וועלדינג און א. וו.
Cor. 12th Ave. & Centre St., N.
Phone H2525

M 3433 M 9 44
Bennett's 50c Taxi
24 שטונדן באדינונג
חתונה און שאפינג טריפס, $2 א שעה פוירסי בענעם, מעגעדזשער
224 זיבעטע עוועניו, איסט
טעלעפאנירט פאר זאן רייטס

Standard Motors Super-Service Limited
Cor. 1ST ST. EAST—7TH AVE.
PHONE M3466
יוניאן גאזאלין און אויל, קארס גע־וואשן, געפאלישט און געגריזט. קרענק קיינס אטא טייער סערוויס — דזשע־נעראל סערוויס צו אלע קארס.
הערי דווארקין מעל פארקינס

24 שעה צו אייער באדינונג
סיטי 50 סענט טעקסי
יעדער דרייווער א באשיצער, פרובירט אונז אויס איינמאל
M 7766 M 9229
קאנטרי טריפס צו רעדוצירטע רייטס בענף און צוריק $5.00 פאר יעדן
חתונות א ספעציאליטעט
הויפט אפיס
206 8th Ave., East

פאטראניזירט אונזערע אדווערטייזערס

די גאָענטסטע זאך נאָכן פארברייננען
קומט און זעט פון וואנען אלע שעווראלעי קארס קומען
General Supplies Limited
Calgary Chevrolet Dealers

אפיס שטונדן: פון 9 ביז 12, פון 1 ביז 6 און ביי אפאינטמענטס.
Swedish Massage Institute
עלעקטריק און סטים קאבינעט באדס, מאסעגטאלע הילף צו פארקילונגען. מיר היילן סייאטיקא, לאמבעגא, מוסקול־רומאטיזם, נייוריטיס, רומאטאיד ארטרי־טיס, כראנישע פארשטאפונגען און הייי־פיווער געהיילט אין דריי טעג.
Phone M 2385
J. G. McKAY,
Graduate Stockholm Institute
Chicago, Ill.
Ste. 334 Alberta Corner CALGARY

טויזנטער הילפלאזע קייסעס זיינען געהאלפן געווארן פון דער רפואה און זיינען געהיילט געווארן מיט הערים וואנדער העלט רעסטארער

דזשאנדזש הערים

האט געליטן דרייסיק יאר מיט מאגן טראבב

פרס, סי. ס. פעליין, אן איינוואוינער פון קאלגארי פאר איבער 20 יאר, זאגט: "איך האב געליטן אויפן מאגן פאר איבער דרייסיק יאר. איך בין געווען אין א געפעראלאן צושטאנד עס־לאכע מאל מיט אלסערייש. מיין דאס געדייענקט אז דאס איז קאנקער, ווייל מיין מאגן האט גאר־נישט ניט פארטראגן, און דריי מאגאזן צייט, אונטער "הערים וואנדער העלט רעסטארער", האב איך אלצדינג נעקאנט עסן, אין זעקס מאגאזן צייט בין איך געווען שטארק אין געזונט, מיר ווי ווען עס איז אין מיין לעבן".

אדרעס: 220 דרייענטע עוועניו איסט, קאלגארי, טעלעפאן 7489 עס.

א פליכט און א פארגעניגן צו דערציילן צו אנדערע ליידנדע, זאגט קאלגאריער פרוי

"איך פיל עס אלס א פליכט און פארגעניגן צו זאגן אנדערע ליידנדע צו וויסן, וואס "הערים וואנדער העלט רעסטארער" האט פאר געטאן.

"איך בין לעצטן וועטער אויז אפגעשוואכט גע־וואָרן אז איך האב צוזאמענגעבראכן. דער דאק־טאר האט געזאגט אז עס איז קאנווולסיעס. כאטש אלצדינג נעטאן, האב איך ניט געקאנט צוריק גע־וינען, איך האב באשלאסן צו אויספרוביר־ן אייער וואונדערבארע רפואה אז איך בין צופרידן צו זאגן, אז שטאכטע פלעשלאך האבן מיך ווידער צו מיין געזונט געבראכט, ניט געקוקט אויף דעם וואס איך בין 76 יאר אלט. איך האב אויסגעפונדן אז דאס איז א וואונדערבארער טאנק אז אז איך וועל עס מיט צופרידנהייט רעקאמענדירן צו יעדן ליידנדן. אדרעס:

פרס, פעני מודי,
803 זיבעטע עוועניו וועסט, קאלגארי, טעלעפאן 4319 עס.

פראמינענטער סי.פי.אר. מאן באריכטעט פולשטענדיקע אויסהייילונג פון פיילס

חשוב'ער הער: איך האב געליטן פאר יארן מיט פיילס און בלוטיג יוקע. וועלכע האבן זיי וויינ־ווען מיטגעם. איך האב אלע מיטלען אויס־געפרובירט, אין וואס מיין האט מיר פארגעשלאגן אבער אז רעווטאמען. איינער פון אונזערע אל־טערגיקע דאקטוירים האט מיר נעראטן צו לאזן איך אפערירן, אבער איך האב ניט געוועלן זיך אזוי איך ווייס פון דעם נעהאלטן ווערן. איך בין גע־ווארן גאר ערגער ביז איין טאג, ווען א פריינד האט מיר נעראטן צו אויספרובירן "הערים וואנד־דער העלט רעסטארער", און איך בין האנקבאר צו זאגן, אז איך בין אין אלגעמיין אין נוצע מיט אלע מיין פיילס אינגאנצן פאר שווארן.

איך וועל זיין זייער צופרידן צו דערציילן צו אנדערע ליידנדע ווען מיין פאל. איך האב אויס־געפונען אז די דאזיקע רפואה איז ניט קיין צייט־ווייליקע, נאר א פערמאנענטע, ווייל יאר זיינען שוין אונדז און איך לייד פון זיי ניט מער.

איך האב אויך פרובירט אייער וואונדערבארע רפואה פאר מיין זון, וועלכער האט געליטן זיכו יאר צייט אויף "שפיטלפעטיק פיסס", ווי דאס טוירים האבן פאר אים אלצדינג נעטאן און מיר האבן אים אויך געזיקט צו הייל זיך אין בי שטאטן, ער איז אבער ניט געווארן בעסער. פאר דער קוראער צייט וואס ער האט געגעבן "הערים וואנדער העלט רעסטארער" זיינען די דעזולטאטן וואונדערבארע. ער האט בלויז געגעבן זעקס פלעשלאך. נאך דער צווייטער פלעשל האבן די אמאטעס אויפגעהערט, און זינט דאמאלסט האט ער זיי מער ניט געהאט. ער איז איצט געזינטער נאר צו אייער "וואנדער העלט רעסטארער".

איך וועל זיין צופרידן צו רעקאמענדירן עס צו יעדער צייט צו ליידנדע, און איך וועל אויך געוועלכן אז זאגן אייך אז איך קאנט זיך באנוצן נאטש ברכה אין אונזער הויז".

זייער אויפריכטיק אייערער,
דזשיסס א נארדאן.
1010 אכטע סטריט איסט, קאלגארי, טעלעפאן א. אי. 5367.

מר. נארדאן איז אן אלד מיינער" אין קאל־גארי, וועלכער וואוינט אין דער שטאט איבער דרייסיק יאר, און איז אין גוט באקאנט.

פראמינענטער קאלגאריער ביזנעס מאן רעקאמענדירט עס פאר קרעץ

מר. דזשא. הערים, הערבאליסט.

חשוב'ער הער: איך וויל אייך זאגן, אז בין מיט עסאמע מאגאזן צוריק האב איך שרעקלאך געליטן פון קרעץ.

איך האב עס נעהאט אזוי שלעכט אז איך בין געווען כמעט אינגאנצן באדעקט מיט זיי — מיין קאפ, קרעפטער, הענט און פוס. צייטווייז זיינען די שמערצן געווען שרעקאמע, און האבן מיר שיר ניט געטרויט צו שטונדן און איך האב ניט גע־קאנט קומען אין קיין געזעלשאפט. בקיצו די וועל־כע ליידן פון דעם וויינען וואס האט סיינס. מיין פרוי האט געגעבן "הערים וואנדער העלט רעס־טארער" אלס א סטאיק אויסצוהיטן איר בלוט אזן זי האט געקראגן אזעלכע וואונדערבארע רע־זולטאטן, אז איך האב באשלאסן צו פרובירן עס אין מיין פאל. ווייל איך האב געדענקט אז מיין טאכטער האט מיר אויך געזאגט אז דער פרובירן קוסט סוים בלוט.

איך בין צופרידן צו זאגן אז די רעזולטאטן זיינען געווען וואונדערבאר. כ'האב בלויז גענומען עקס פלעשאר, און מיין הויט האט זיך פולקאם אפגעריינקט אזן האט זיך אויסגערייט. איר פיל אז עס איז א נאטס סתתה צו פסור ווערן די ווארט אזן איך וועל זיין זייער צופרידן צו דער ציילן מאר יעדן ליידנדן ווען מיין פאל.

איך פארבלייב אויפריכטיק אייערער,
דזשיסס פארד
טעלעפאן עס. 3391 602 איי., סענטראל סטריט, קאלגארי, איי.בסיטער פון קאלגארי וואולקאניזינג ווארקס.

נעהאט קאנוואלסיעס פאר 29 יאר

ארטשיבאלד דאנלאפ, א גוט באקאנטער סי. פי. אר., מאן פון קאלגארי, זאגט:

איך האב געליטן עס יאר פון קאנוואלסיעס דורך אזן דורך וואס האט פארגעסטעט אים אויך איך האב זיך געהיילט ביי ספעציאליסטן דאקטור־ים אזן איך האב אויסגעגעבן א סך געלט, אבער אין בין נעקומען צום באשלוס, אז האב לעבן אין צו מיר א בייזער שפאס אזן א פארברעכן פאר מיר צו נעהאן אז איך בין אין גוטן צושטאנד אזן איך בין אין אלגעמיין אין גוטן צושטאנד אויסגעשפרייט אז "הערים וואנדער העלט רעסטארער" האט מיר אין אלגעמיין מעסיק אין אנ־קלאנג מיט דער צייט. אלע ארבעטן גאר־אנטירט צו דער בעסטער צופרידנהייט.

DR. FRANKLIN EDMONDS
Cor. 8th Ave. and 2nd St. East
Over Princess Drug Store
PHONE M7070

GEROSH, D.S.C.
Graduate from Dominion College of Chiropody
413 HERALD BLDG.
קאתקשאנס פון אלע פוס קראנקהייטן. שמערצלאזע באהאנדלונג פון הינער אויגן, פארהארטונגען, אראפגעפאלענע ארטשעס און א. וו. א. וו. א. וו. טעלעפאן עס. 3644.
"הינקט אריין, שפאצירט ארויס"

Dr. Jamieson
CHIROPRACTOR
קיין מעסער, קיינע דראגס, עקס רעי סער־וויס. באראטונג פריי. ספעציאליזירט זיך אין אינפאנטיל פראליזיס
308 McClean Blk., Calgary, Alta.
Phone M7568

פראדקין און שומיאטשער
באריסטערס, סאליסיטארס, נאטארים
611 גרייט עקסשענדזש בילדינג
אפיס טעלעפאנען:
M 7110 M 7148
רעזידענס טעלעפאן
M 1975
FRADKIN & SHUMIATCHER
Barristers, Solicitors, Etc.
Calgary Alberta

גוטע נייעס פאר ליידנדע אויף לאמבעגא

מר. דזשארדזש הערים, קאלגארי, אלבערטא.

חשוב'ער הער: געסטן פאל האט מען מיר גע־באטן צו אויספרובירן א באהאנדלונג פון אייער "וואנדער העלט רעסטארער", ווייל איך בין גע־ווען אינגאנצן אפגעשוואכט, און איך האב זייער ווייטיג פון לאמבעגא.

איך האב נעקראגן א דריי מאנאטס־קיקע באהאנד־לונג פון אייך און זיכן איך האב עס גענומען, צוייפל איך ניט צו זאגן אז עס האט פאר מיר געטאן זייער א פר טסס, איך פיל בעסער ווי ווען עס איז פריער און איך האב מער ניט גלייטן פון לאמבעגא, און איך בין באמת זייער דאנק־טראבל קומט פונם בלוט.

איך בין צופרידן צו זאגן אז די רעזולטאטן זיינען געווען וואונדערבאר. כ'האב בלויז גענומען זעקס אפגעריינקס אז האט זיך אויסגעריינט. איר פיל אז עס איז א נאטס סתתה צו פסור ווערן די ווארט אזן איך וועל זיין זייער צופרידן צו דער ציילן מאר יעדן ליידנדן ווען מיין פאל.

איך פארבלייב אויפריכטיק אייערער,
דזשיסס פארד
טעלעפאן עס. 3391 602 איי., סענטראל סטריט, קאלגארי, איי.בסיטער פון קאלגארי וואולקאניזינג ווארקס.

גוטע נייעס פאר ליידנדע אויף לאמבעגא

מר. דזשארדזש הערים, קאלגארי, אלבערטא.

חשוב'ער הער: געסטן פאל האט מען מיר גע־באטן צו אויספרובירן א באהאנדלונג פון אייער "וואנדער העלט רעסטארער", ווייל איך בין גע־ווען אינגאנצן אפגעשוואכט, און איך האב זייער ווייטיג פון לאמבעגא.

איך האב נעקראגן א דריי מאנאטס־קיקע באהאנד־לונג פון אייך און זיכן איך האב עס גענומען, צוייפל איך ניט צו זאגן אז עס האט פאר מיר געטאן זייער א פר טסס, איך פיל בעסער ווי ווען עס איז פריער און איך האב מער ניט גלייטן פון לאמבעגא, און איך בין באמת זייער דאנק־באר צו אייער "וואנדער העלט רעסטארער".

איך וועל זיין צופרידן צו רעקאמענדירן עס צו יעדער צייט צו ליידנדע, און איך וועל אויך געוועלכן אז זאגן אייך אז איך קאנט זיך באנוצן מיט דעם בריוו ווי אייער וואונס.

זייער אויפריכטיק אייערער,
סי. אי. סטרעמאן.
אר. אר. נומבר 2, קאלגארי, אלבערטא. (דזשאספינע פאנד דיסטריקט).

קאלגארי קאלגארי

פארשיידענע נאטיצן

דר. ל. רודין, וועלכער איז גוט באקאנט, אין מערב קאנאדע, באזעצט זיך אין קאל־גארי, וואו ער וועט פראקטיצירן, אין זיין אפיס, 913 הערלד בילדינג.

דר. רודין איז א איד, וועלכער איז פראינטערעסירט אין געזעלשאפטלאכע ענינים, און איז אויך צופרידן צו געפינען אין קאלגארי א וואוינען קרייז, פון א לעבעדיגן אידישן לעבן. אין 1918 באקומט דר. רודין זיין ב. א. אין מאנטאבער אונ'ווערסיטעט, און זיין מ. ד. דיפלאם אין מעקגיל אונ'ווערסיטעט, נאכהער פראקטיצירט ער 3 יאר אין האספיטאל, און שוין 8 יאר ווי ער ספעציאליזירט זיך אין דעם פאך פון אלגעמיינער פראקטיק! פארשטייער פון קאלגאריער אידן זיינען צופרידן וואס דר. רודין מאכט דא זיין היים, און מיר זיינען זיכער, אז ער וועט געווינען אונזער צוטרוי און וועט אויך זיין צופרידן מיט קאלגארי.

* * *

א פיין ליטעראַרישן אונטן האבן געגע־בען די פרויען פון דעם מוטער פאראיין אין פרץ שול זאל. עס איז געווען א פיי־נער עולם. אויך מר. און מרס. אוועד־באד, וועלכע זיינען מיטגלידער פון פרץ שול קאמיטעט אין ווינניפעג, דר. ל. רודין, פון עדמאנטאן, די דיכטערן אסתר שומי־יאטשער האט פארגעלעזן מאני לייב'ס לי־דער און דער עולם האט געהאט א נייס־טיקן פארגעניגן.

מר. און מרס. אוועדבאד האבן בייגע־שטייערט 15 דאלאר פאר דער ארגאניזאר־ציע.

* * *

א פרייד האט באהערשט דעם פרץ־שול קרייז לעבן סטאנציע פון סי. פי. אר. ווען עס איז אנגעקומען דער פרינציפאל אברהם יודעל פראוואטנער פון ניו־יארק, וועל־כער וועט אנפירן מיט קאלגאריער פרץ־שול.

עס איז געקומען א גרויסער עולם אים באגעגענען. טאטעס־מאמעס, אויך קינדער פון שול, און אלע ווי איינער האבן זיך גע־פרייט מיט דעם נייעם לערער, וועלכער איז ענדלאך געקומען נאך געווייסע שווע־ריקייטן פון דעם אימיגראציאנס דעפארט־מענט.

דער קאמיטעט האט אים איבערראשט מיט אן אוונט ביי זיי אין הויז. און דארטן האט דער עולם באשלאסן צו האבן דעם אפיציעלן דערעפענונגס באנקעט צום 3טן יאר פון קאלגאריער פרץ שול, זונטאג, אקטאבער דעם 12טן.

* * *

מר. און מרס. אוועדבאד זיינען אפגע־פארן נאך ווינניפעג פון זייער רייזע פון סעאטעל.

* * *

פרץ הירשביין טוט ליטעראַרישע אר־בעט אפילו ווען ער רוט. ער באגעגנט די קינדער פון פרץ־שול, און פארברייטערט מיט זיי 1 שעה אלע טאג. עס איז ממש צו באוואונדערן, די טיפע געפילן, וואס עס עקזיסטירן צווישן די קינדער פון שול צו דעם אידישן שרייבער . . .

* * *

די קאלגאריער רעליף ארגאניזאציע האט געגעבן מוצאי יום כפור, א טאנץ, אין איינעם פון די פיינסטע קאלגאריער זאלן דער איינקונפט איז פאר דעם רע־ליף־קאלגארי, צייכנט זיך אויס אין מערב קאנאדע, שטענדיק איז דא גרייטע הילף פאר נויטיקע לאקאלע צוועקן.

* * *

די פארמערס אין אלבערטא, האבן גע־קראגן 60 סענט א בושעל, אלס ערשטן איינצאל, אין איינציגע זאגן, — "האנקען גאט דערפאר, ווייל, ווי די ווייץ פרויזן גייען אז, וועלן מיר נאך זיי קומען געלט...

נעמט אייערע פאטאס אין אונזער סטודיא
מיר פארזיכערן אייך ערשט־קלאסיקע ארבעט.
Brewer Studio
איבער 20 יאר עקספיריענס.
114-8th Ave., E. Calgary, Alta.

און איצט!
6 פאסט קארד פאטאס
פאר $1.00
לאזט ניט דורך די דאזיקע געלעגנהייט
LANE'S STUDIO
Phone M9041 CALGARY

פארגעסט ניט אייערע טייערסטע
מיר מאכן
מצבות
ספעציעל דעזיינד פאר אידן
צו מעסיקסטע פרייזן
ALBERT J. HART
1821-2 St. East Phone M3601
CALGARY

הונגעריק!
פרובירט אונזערע מאלצייטן
זיי ווערן צוגעגרייט פון די בעסטע לעבענסמיטלן
EMPIRE CAFE
227-EIGHTH AVE. E.
CALGARY
Mr. Luey Defoo, Manager

צו אלע אידן פון קאלגארי און אומגעגנט
ווינשן מיר צו אנאנסירן אז מיר האבן דערעפנט דעם נייסטן און קאמע מאדערנעם קאפע שאפ און רעסטאראן אין מערב קאנאדע
בוכשטעבלאך ניי
מיר לאדן אייך איין צו באזוכן אונז און איבערצייגן זיך אליין
York Coffee Shoppe
YORK HOTEL
7TH AVE. AT CENTRE ST.
CALGARY

אלע האָבן ליב גוטע פיש
מיר האבן די בעסטע פיש צו יעדער צייט. גיט אונז אייער נעקסטן אר־דער.
פרובירט
אונזערע גערויכערטע לאקס און געזאלצענע הערינג
אין
Billingsgate Fish Markets
3 Stores:
222-8th Ave. E.; 107-7th Ave. W.
835-17 Ave. W.
CALGARY :: ALTA.

זון איר זוילט קויפען
דראָגס
טעלעפאָנירט צו אונז
BLACK'S DRUG STORE
106 TENTH STREET N.W. CALGARY, ALTA.

מיר געניסן א סך פון אידישע ביזנעס, און מיר גאראנטירן אייער צופרידנהייט
קומט עסן אין
DOMINION CAFE
127-8 Ave. E. CALGARY M2132

דאָס נעקסטע מאָל,
פּרובירט ריכטיקע פאַרב

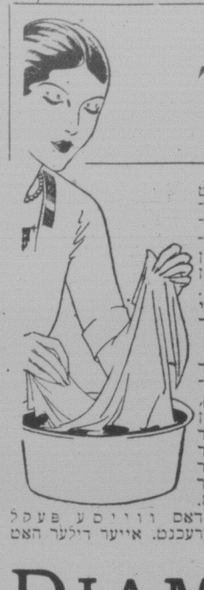

דאָס נעקסטע מאָל ווען איר ווילט פאַרבן, פּרובירט דיימאָנד פאַרבן. זעט ווי לייכט עס איז זיי צו נוצן. נ א כ־ד ע ם פ א ר ג ל י י כ ט ד י ר ע ז ו ל ט א ט ן. באַמערקט די אַפּוועזנהייט פון יעדעס איבערגעפאַרבטן אויס־זעען: פון שטרייפן אדער פלעקן. זעט ווי זיי טוען קיין שאדן ניט צו דעם קלאַם. באַמערקט ווי די קאַלירן האַלטן אָן זייער פיינקייט דורך דער צייט פון טראָגן אדער וואַשן. דאָס ווערט געמאַכט פון די ריכטיקע אַנילינס אין זיי. זיי אַנטהאַלטן פון דריי ביז פינף מאָל מער אַנילינס איידער אַנדערע פאַרבן אויפ'ן מאַרקעט.

דאָס ו ו י י ס ע פ ע ק ל פון דיימאָנד פאַרבן איז דער אָריגינעלער "אַלע־צוועקן" פאַרב פאַר יערן און אַלע סאָר־טען מאַטעריאַלן. עס וועט פאַרבן אַדער שאַטירן סילק, וואָל, קאַטאָן, לינען, רייאָן אדער יערן צוזאַמענגעשטעלט פון מאַטעריאַלן. דאָס ב ל ו י ע פ ע ק ל איז א ספּעציעלער פאַרב פאַר בלויז סילק און וואָל. מיט דעם קאָנט איר פאַרבן אייערע וועדטפולסטע אַרטיקלען פון סילק אדער וואָל מיט דעזולטאַטן פאַרגלייכבאַר צו דער פיינסטער פראַפעסיאָנעלער אַרבעט. ווען איר קויפן — בעדרייענקט עס. דאָס ב ל ו י ע פ ע ק ל פאַרבט בלויז סילק און וואָל. דאָס ו ו י י ס ע פ ע ק ל וועט פאַרבן יערן פאַרט שטאָף, סילק און וואָל אַריינגערעכנט. אייער דילער האָט ביידע פעקערזשעס.

DIAMOND DYES

לייכט צו נוצן — פּערפעקטע רעזולטאַטן
אין אַלע דראַג סטאָרס

15¢

ברודער מאָרד

העכסט אינטערעסאַנטער אין שפּאַנענדער ראָמאַן

(פאָרטזעצונג)

— איצט מוז איך אים אויסקלייבן אויף זיין בעט און שיקן נאָכ'ן דאָקטאָר, — האָט גראַף אַלפרעד געזאָגט צו זיך אַליין.

ער האָט גענומען דעם טויטן, נאָך ניט נאָנץ פאַרקילטן קערפּער פון זיין ברודער, האָט אים אַריינגעטראָגן אין שלאָף צימער, האָט אים אויסגעגלייכט אויפ'ן בעט און האָט אים צוגעדעקט מיט דער רייכער, זייר דענער קאַלדערע. דאַן האָט ער אים באַ־טראַכט א פּאָר מינוט און האָט געזאָגט:

— ער שלאָפט נאָנץ רואיק. דער דאָק־טאָר מעג קומען.

מיט די דאַזיקע ווערטער איז ער צוגע־לאָפן און האָט האַסטיק א קלונג געטאָן אין קלעקל. א דינער איז געקומען צו לויפן פון אויף די שפּיץ פינגער און האָט גע־פרעגט.

— וואָס פאַרלאַנגט דער גראַף?

— ברענג שנעל דעם דאָקטאָר, טאָם!

— האָט אַלפרעד א זאָג געטאָן אומרואיק, — גראַף פרעדעריק פילט זיך זייער ניט גוט.

דער דינער איז אַוועקגעלאָפן.

אין דער צייט ווען דער גראַף אַלפרעד האָט גערעדט מיט'ן דינער, איז א קליין מענשעלע, מען וואָלט געקאָנט מיינען אַז דאָס איז א אינגל פון א יאָר צוועלף, זיין קאָפּ אַבער איז געווען פון אַן עלטערן דערוואַקסענעס מענשן, אַריינגעקראָכן פון הינטערן גראַף פרעדעריק'ס בעט, און האָט אָנגעהויבן זוכן אַרום קאַמין. ער האָט זיך אויפגעהויבן עטלאַכע קליינע שטיקלאַך פּאַפּיר און זיי נעם באַהאַלטן ביי זיך אין בוזיק.

קוים איז דער דינער אַוועקגעלאָפן נאָך דעם דאָקטאָר, האָט גראַף אַלפרעד געזאָגט צו זיך אַליין.

— איצט געהערן מיר אַלע רייכטימער פון שלאָס טשעזוויק! איך האָב פאַר קיי־נעם קיין מורא, איך מוז אַבער זעען פריי צו ווערן פונ'ם צווערג (קאַרליק), דזשאָן ווילסאָן. ער וויים צופיל און קאָן מיר טאָן שאָדן.

ער האָט זיך אומגעקוקט אין צימער, האָט באַטראַכט אַלעס און האָט געזאָגט:

— וואָס איז געשעען, איז געשעען! דיפאַרנאַנגענהייט איז טויט און באַגראָבן, די צוקונפט געהערט צו מיר.

ער איז צוגעלאָפן צום גלאָק און האָט ווידער אָנגעהויבן צו קלינגען, דאָס מאָל אָבער אַזוי שטאַרק, אַז אַלע דינער פון שלאָס זיינען געקומען צו לויפן.

— לויפט, ברענגט דאָקטאָרס! — האָט גראַף אַלפרעד געשריען מיט מיט זיין קול. — מיין ברודער פילט זיך שלעכט! — ער שטאַרבט! העלפט! ראַטעוועט אים!

די דינער זיינען זיך צעלאָפן אין אַלע זייטן.

2טער קאַפּיטל
א האַרץ שלאָג

עס איז באַלד אָנגעקומען דער דאָק־טאָר פונ'ם אַלטן גראַף פרעדעריק און האָט זיך א כאַפּ געטאָן ביים קאָפּ:

— דער גראַף איז טויט! — האָט ער אויסגעשריען. — וואָס איז דאָ געשעען? איך בין דאָך געווען דאָ מיט איינציקע שטונדן צוריק און האָב געלאָזן דעם גראַף געזונט און מונטער. עס איז ביי אים גע־ווען נאָר א לייכטע צוקילונג, אָבער ניט מער. ווער איז געווען דערביי, ווען דער גראַף איז געשטאָרבן?

— איך בין געווען דערביי האָט גראַף אַלפרעד געזאָגט.

— אַלזאָ דערציילט מיר, וואָס איז גע־שען?

— איך בין געזעסן לעבן מיין ברודער און מיר האָבן גערעדט איבער פאַרשיידע־נע זאַכן, פּלוצלונג האָט זיך מיין ברודער א כאַפּ געטאָן ביים האַרצן און האָט אויסגערופן:

— אַלפרעד, שיק נאָך דעם דאָקטאָר!

מער האָט ער ניט גערעדט. איך האָב געשיקט נאָכ'ן דאָקטאָר און האָב מיין גוטן ליבן ברודער אַריינגעטראָגן אין מיין שלאָף צימער און האָב אים אַנדערגעלייגט אויפן בעט. ער האָט נאָך עפּעס געזאָגט, איך האָב אים שוין אַבער ניט געקאָנט פאַר שטיין.

— דאָס איז אַלעס וואָס איך קאָן אייך דערציילן אַיבער דעם טויט פון מיין גוטן און טייערן ברודער. האָט גראַף אַלפרעד געזאָגט און האָט אָנגעהויבן צו וויינען ווי א קינד.

אין דער דאַזיקער מינוט זיינען צוויי נייע פּערזאָנען אַריינגעקומען אין צימער — א יונגערמאַן פון א יאָר צוועלף און א מיידל פון א יאָר איבערגעזעלן. די מיידל איז אַריינגעפאַלן, ווי א וואַנזיניקע, האָט זיך אויף קיינעם ניט אויפגעקוקט, איז גלייך צוגעלאָפן צום בעט פונ'ם טויטן, איז גע־פאַלן אויף די קני, האָט גענומען די קאַלטע פאַרגליווערטע האַנט און האָט אָנגעהויבן צו שרייען און צו וויינען:

— פאָטער! ליבער פאָטער! דער־קאַנסטו דען ניט דיין טאָכטער, דיין אַלץ. זי האָט אָנגעהויבן צו קושן און צו גלע־טען די קאַלטע, פאַרגליווערטע האַנט, האָט געוויינט, געשריען און געבראָכן די הענט, אַז עס האָט געקאָכן רירן א פעלזן שטיין. די קאַלטע האַנט האָט זיך אַבער ניט גערירט און דער טויטער קערפּער פון גראַף פרעדעריק איז געגליכן ליגן רואיק, טויטע רירן זיך ניט.

דער יונגערמאַן איז אויך צוגעלאָפן צום בעט פונ'ם טויטן, איז אויך געפאַלן אויף די קני און האָט אויך געוויינט מיט ביטע־רע טרערן.

— מיר האָבן איצט קיין פאָטער און קיין מוטער! — האָט פּלוצלונג דאָס יונ־גע מיידל אויסגערופן און האָט אָנגעכאַפּט די הענט פונ'ם יונגן מאַן.

אייניקע מינוטן האָבן זי טרערן זיי אַזוי געשטיקט, אַז זיי האָבן ניט געקאָנט רעדן קיין וואָרט, ענדלאַך האָט זי זיך אַביסל באַרואיקט און איז אַרויסגעפאַלן דעם יונגן מאַן אויפ'ן האַלז און האָט אויסגערופן:

— איצט, ברודער, וויינען מיר וואיזעו (יתומים)! מיר האָבן ניט קיין פאָטער און ניט קיין מוטער!

גראַף אַלפרעד האָט ניט געקאָנט צו־זעען דעם רחמנות פון די דאַזיקע צוויי קינדער און האָט געבעטן דעם דאָקטאָר, ער זאָל זיי באַרואיקן און זיי אַוועקפירן אין זייער צימער.

דער דאָקטאָר האָט געטאָן אַלעס מעגלאַ־כע אַים צו באַרואיקן די צוויי קינדער, עס איז אים ענדלאַך געלונגען זיי איינצו־ריידן, אַז זיי שטערן אים, ער מוז נאָך באַטראַכטן דעם טויטן, פילייכט איז נאָך דאָ א מיטל אים צוריק צו ברייננען צום לעבן.

דער גראַף האָט אָנגעהויבן בעטן זיין נעפע און ניכטע, אַז זיי זאָלן אַוועקגיין פון דעם טויטן צימער. ער האָט געגאָסן מיט טרערן און האָט זיך ניט געקאָנט טרייסטן, וואָס זיין ברודער איז אַזוי פּלוצלונג געשטאָרבן.

ווען ביידע קינדער פון גראַף פרעדעריק זיינען אַרויסגעגאַנגען, האָט גראַף אַל־פרעד צוגערופן א דינער און אים געהייסן שנעל פאָרן קיין לאָנדאָן און ברייננען א טייערן קאָסטן אין וועלכן מען וועט באַגראָבן דעם טויטן.

דער דאָקטאָר האָט מער ניט געהאַט וואָס צו טאָן ביים טויטן. ער איז געבליבן ביי די לעבעדיקע. ביי גראַף פרעדעריקס צוויי קינדער. די דינער פונ'ם גרויסן און רייכן שלאָס זיינען איינציקווייס זיך צע־נאַנגען. אין טויטנס צימער איז געווען שטיל. גראַף אַלפרעד האָט פאַרשלאָפן די טיר און איז אַוועקגעגאַנגען אין זיין צי־מער.

דער טויטער איז געבליבן אַליין ווען עס איז שטיל געוואָרן איז פון אונטער דעם בעט פון דעם טויטן אַרויסגעקראָכן דאָס קליינע מענשעלע. דאָס מענשעלע האָט אויסגעקוקט, ווי א קינד פון א יאָר 12, אויף די קליינע דינע פּלייצעס איז אַבער געווען א קאָפּ פון א דערוואַקסענעם מענ־שען מיט א פּאָר גרויסע קלוגע אויגן.

ער האָט זיך אויפגעשטעלט פאַר'ן בעט פונ'ם טויטן און האָט אים באַטראַכט אייניקע מינוט. דאַן האָט ער געזאָגט מיט א טרויעריקער האַרציקער שטימע:

— דיין אייגענער ברודער האָט דיך פאַרגיפטעט! איך האָב עס געזען, איך האָב אַבער ניט געוואוסט, אַז דאָס איז גיפט; איך האָב מיר ניט געקאָנט פאַר־שטעלן, אַז א ברודער זאָל פאַרגיפטן א ברודער. ווען איך האָב געלעזן אין די אַל־טע ברודער, ווי קין האָט געטויטעט זיין ברודער, האָב איך עס ניט געקאָנט פאַר־שטיין. איך האָב געמיינט אַז עס איז אויסגעטראַכט. איצט האָב איך עס געזען מיט די אויגן.

ער האָט אַראָפּגעלאָזן זיין גרויסן קאָפּ אויף דער קליינער ברוסט און הייסט טרע־רען האָבן זיך געגאָסן פון זיינע אויגן און זיינען געפאַלן אויפ'ן ווייסן, דיקן טעפּיך פאַר'ן בעט פונ'ם טויטן.

— איך קאָן דאָ מער ניט בלייבן, — האָט געוויינט דער צוועלף (קאַרליק). איך בין געבאָרן געוואָרן און אויפגעוואַקסן אין דעם דאַזיקן שלאָס. מיין מוטער האָט אויסגעוויינט יונגן גראַף געאָרג, דער אַלטער גראַף איז שטענדיק געווען אַזוי גוט און פריינדלאַך צו מיר, איצט אַבער מוז איך אַנטלויפן פון דאַנען. איך האָב געהערט ווי גראַף אַלפרעד האָט געזאָגט, אַז ער מוז לויז ווערן פון מיר. ער וועט מיך געוויס טויטן. איך מוז אַנטלויפן.

פּלוצלונג האָט ער זיך עפּעס דערמאָנט און האָט אויסגעשריען:

— אַנטלויפן? וואָס וועט אַבער ווערן פון דעם גראַף גאַרגאַ? וואָס וועט ווערן פון דער גרעפין אַליס? זיי האָבן מיך ליב, ווי א ברודער און איך וואָלט זיכער אַוועק־גענעבן מיין לעבן פאַר זיי. ווי קאָן איך זיי איצט פאַרלאָזן. אַבער דאָך וואָס טוט מען, דאָ קאָן איך ניט בלייבן.

ער האָט ווידער געטראַכט אויסיקע מי־נוטן און האָט ווידער אָנגעהויבן צו ריידן צו זיך אַליין:

— זאָל איך גיין צו דעם אינספּעקטאָר פון דער פּאָליצייאַן אין אַלע דערציילן? ניין! דאָס טאָר איך ניט טאָן איצט! עס קאָן נאָך ווערן א קאַטאַדאַך! דער יונ־גער גראַף אַז די יונגע גרעפין. וועלן ניט קאָנען זיך וויינען אויף דער נאָס. און ווען אויף זיי וויינען מיט די פינגער; מען וועט זאָגן, אַז זייער אַנקל איז א מערדער. — ניין! דער נאָכען טשעזוויק דאַרף בלייבן דיין, אומבאַפלעקט פאַר דער וועלט.

מיט די דאַזיקע ווערטער האָט ער גע־כאַפּט די קאַלטע האַנט פון דעם טויטן גראַף, האָט זי א קוש געטאָן און איז אַוועקגעגאַנגען. ער האָט געוואָלט אַרויס־גיין דורך דער טיר, האָט ער אַבער געפּר־נען די טיר פאַרשלאָסן. ער האָט דאַן גע־עפנט א פענסטער און איז שטילערהייט אַרויסגעקראָכן.

(פאָרטזעצונג פאָלגט)

INCOME TAX SERVICE
AUDITS, FINANCIAL REPORTS
INVESTIGATIONS
בוקקיפּינג סערוויס
ס. א. פּאַרטנאַל
— מיט —
דזשא. לוס און קאָמפּאַני
Chartered Accountants, Auditors
204 עיוועניו בלאַק, טעלעפאָן 23 942
רעזידענס פאָן 24 524

שפּאַרט אייער קוילן ביל
אין שטעלט אָפּ די ווינטן דורך האָבן אייערע טירן און פענסטער צוגעפּאַסט מיט די

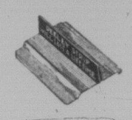

אימפּרוּוו טעטאַל
וועטער סטריפּס
געמאַכט אין ווינניפּעג זינט 1906.
אפּשאַצונגען פריי
J. F. DEELEY
1086 MAIN ST. PHONE 56 451

געפינען סקעלעט

(שלום פון זייט 3)

פון צייט", וואָס זיינען שוין אַלט צענד־ליקער מיליאָנען יאָר.

דריי הונדערט פוס טריט פון דינאָסאַ־רוס'ן האָט די עקספּעדיציע אָנגעצייכנט אין דער צייט פון איר אויספאָרשונגס אַר־בעט — דאָס גרעסטע פעלד פון דינאָסאַ־רוס־פוס־טריט אויף דער וועלט. האָבן מיר טאַקע דאָס פלאַץ א נאָמען גענעבן "דינאָסאַרוס קעניאָן".

א פּאָר מייל ווייט פון דעם פלאַץ האָט מר. בראַון באַמערקט א גרויסן שטח באַ־דעקט מיט הויכע בערג, און א צענדליק ווייטע קאַליערן האָבן זיך די דאַזיקע בערג געבאָרן. אַבער דער הויפּט טאָן איז גע־ווען טונקל־גרוי. דאָס דערפאַרענע און נאָעיבטע אויג פון פאַרשער האָט גלייך דערקאָנט אַז די דאַזיקע בערג באַהאַלטן מעגלאַך פילע אוצרות פון א וויסנשאַפט־לאַכן און היסטאָרישן כאַראַקטער. ווען מאַקע דאַרט געמאַכט ווערן אויסגראַבונ־גען.

אויף דעם דריטן טאָג פון אונזער אַר־בעט איז געקומען די גרעסטע איבערראַ־שונג. גראַבנדיק האָט מר. בראַון מיט זיי־נע אַרויסהעלפער זיך אָנגעשטויסן אויף א שטיק פאַרהאַרטעוועטער ערד, ניט גרעסער ווי א העלפט פון א מענשלאַכן שאַרבן. דער דורכשניטלאַכער מענש־וואָלט זיך זיכער אויף דעם שטיק שטיין ניט אַרומגעקוקט און וואָלט אים אפשר פאַר־בייגעגאַנגען ניט באַמערקנדיק אים. אַבער ניט־מר. בראַון. ער האָט גלייך אָפּגע־שאַטט די ווערט דערפון; און ער האָט זיך ניט אָפּגעגאַרט — און אָט דעם פאַרהאַרטעוועטן שטיק שטיין איז געלעגן דער טיילווייזער סקעלעט פון א רעפּטי־ליען וואָס איז אַרום 120 מיליאָן יאָר אַלט.

אין אָט אַזוי, אויף א גאַנץ צופעליקן אופן, איז געמאַכט געוואָרן אַן אַנטדע־קונג, וועמעס ווערט פאַר אונזער וויסן מיר זיינען נאָך איצט ניט אימשטאַנד אָפּצושאַצן.

סאַסקאַטון, סאַסק.

טעטיקייטן פונ'ם אידיש־נאַציאָ־נאַלן אַרבעטער פאַרבאַנד

פון יצחק גולבס

מוצאי ראש־השנה איז דורכגעפירט גע־וואָרן אין ת"ת זאַל, פון די מיטגלידער פון איר. נאַצ. אַרב. פאַרבאַנד די. קאַמעריע אי" רעצעפּט קעגן שוויגערס". די אַרטיסטן האָבן זיך אויסגעצייכנט מיט זייער טעכ־ניק, אַזוי אַז זיי זיינען איינגעלאַדן געוואָרן צו שפּילן דאָס נאַכאַמאָל.

צוערשט איז געווען געזאַנג פון מרס. גאָלדין און דעקלאַמאַציעס פון מר. בע־לאוס און מר. קאַץ.

אַלע אַרטיסטן פון שפּיל האָבן זיך אויס־געצייכנט; מ. בעלאוס, וועמען עס קומט דער גרעסטער טייל פון קרעדיט, וועלכער האָט געשפּילט אַלס דר. פעלדמאַן, האָט געשפּילט־זיין ראָל ווי א גענייטער אַקטי־אָר. האַרצלאַך און טאַלאַנטפול. מרס. גאָלדין, אַלס מרס. שטיינבערג, זיין גע־ליבטע, און אַלס א דאַפעלע שוויגער, האָט געשפּילט איר ראָל טאַלאַנטפול. נאָך זיי קומען מר. גולבס און מיס ליכשטיין, אַלס ליכטפעלד און פרוי האַרשטיין, וועלכע פאַרליען זיך אין א שפּילגעריקער ליבע און זייערע ראָלן זייער טאַקטפול און האַרמאָ־ניש, ווי אַטמ'ע געניטע אַקטיאָרן. מר. העלפגאָט און מרס. נאָלד, אַלס אַרנאָלד און אַנגאַ, א יונג פּאָרל, האָבן געשפּילט זייערע ראָלן בראַוו און טאַקטיש. מר. קאַץ איז געווען אַן אויסגעצייכנטער דיגער.

באַזונדערע דאַנקן דריקן מיר אויס צו אונזער געניטן סופליער, מר. קאַרפּ, פאַר זיין אַקטיוון מיטעלפן. מר. ליכשטיין פאַר זיינע שיינע פידל־סאָלאָס, די ברי־דער קאַץ פאַר זייערע טאַלאַנטפולע טעפּ־טענץ און געזאַנג, און מר. וויינשטיין פאַר זיין תּילה אַלס א רעשיטאַר.

מוצאי ראש השנה, שנת תרצ"א

* * *

זונטאָג, דעם 28טן סעפּטעמבער, איז אָפּגעהאַלטן געוואָרן א פאַרזאַמלונג פון אידיש נאַציאָנאַלן אַרבעטער פאַרבאַנד מיט דער פאַרזיצערשאַפט פון ח' בעלאוס, וואו עס איז גענרינדעט געוואָרן א ליג־קאַסע. האָפנונגען אַז די קאַסע וועט באַלד פאַרמאַנען $1.000. אויף דער זעלבער פאַר־זאַמלונג האָט ח' בעלאוס אָפּגעדאַנקט פון זיין פאַרזיצערשאַפט און ח' מינצאָוויץ איז אויסגעקליבן געוואָרן אויף זיין פּלאַץ. ח' בעלאוס פאַרט אין־נעמיכן אָפּ קיין ארץ־ישראל.

* * *

דינסטאָג, דעם 30טן סעפּטעמבער איז פון די חברים פון איד. נאַצ. אַרב. פאַרב. דורכגעפירט געוואָרן א באַנקעט אין ח"ת זאַל לכבוד ח' בעלאוס. די טישן זיינען געווען שיין געדעקט און צוגעגרייט כיד המלך. פון די געסט וואָס זיינען אַנוועזנד געווען זיינען געווען די פאָלגנדיקע: מר. און מרס. הוסמאַן, מר. קאַץ, מר. און מרס. גאָלדין, מר. און מיס ליכשטיין, מר. ב. צוקערמאַן, מר. העלפגאָט, מר. קאַרפּ, מר. לעווינטאָן, מר. פּערלשטיין, מר. מינצאָוויץ, מר. באַרטאָן, מר. לעפּקאָוויץ, מר. בולער, מיס גורשטיין, מיס גאָלד, מר. גולבס און חתן בראשית מר. בעלאוס.

דער אוונט איז פאַרבראַכט געוואָרן גרויסאַרטיק זינגענדיק לידער און מיט אַלערליי פאַרוויילונגען.

ניט געקליימטע קליידער
פרייער אין 280 לענעדי סטריט, איצט אין 417½ פּאָרטעדזש אַוועניו, נאָרט סייד, פּונקט וועסט פונ'ם "מאַל". דערעפענונגס סייל גייט איצט אָן.
סוטס און אָוועראָוטס פון $9.75
און העכער
SCANLAN & McCOMB
417½ PORTAGE AVENUE
34 585 טעלעפאָן

THE TRADERS TRUST COMPANY
אפיציעלע אסיינים, עקזעקיוטאָרס, אדמיניסטראַטאָרס, פינאַנציעלע אגענטן
4טער פלאָר, יוניאָן טראַסט בילדינג, טעלעפאָן 26 892

איצט איז די צייט צו האָבן אייערע פוירנעס אונטערזוכט לייגט ניט אָפּ

כ. ראַסאָף

לאָזט מיר וויסן און איך וועל מיט פאַרגעניגן קומען און איבערקוקן אייער גאַנצע באַהייצונג סיסטעם.
רופט אָפּ סטאַנדאַרד שיעט מעטאַל
STANDARD SHEET METAL & ROOFING CO.
907½ MAIN ST., PHONE 54 770 RES. PHONE 54 552

NEW PALACE THEATRE
היינט און מאָרגן
ווינט לייטנער אין
זי האָט ניט געקאָנט זאָגן ניין
אויך קאָמעדיע, פּאַקס נייעס פיטשורעטס

א פּראַכטפול שיין און העכסט מוזיקאַליש
רוסיש בילד
RKO Winnipeg
FORMERLY THE ORPHEUM
'דאָס ליד פון פלאַם'
מיטן אַנטייל פון 5,000 פּערזאָן אין א כאָר פון 500. שיינע קאָסטיומען און באַרימטע מעצערס
זעט דאָס גרעסטע רעוואָלוציאָנערע רוסיש בילד
היינט, מאָנטאָג, ביז פרייטאָג
אוונטן, 25 און 40 סענט
מאַטינעס, 25 סענט

QUEENS THEATRE
מאָרגן קראַנער, דירעקטאָר דזשאָ. גרינבערג, גענעראַל מענעדזשער
דזשייקאָב יונגמאַן, קאָ. מענעדזשער
לכבוד סכות! לכבוד סכות!
מיטוואָך אָוונט דעם 8-טן אקטאָבער
מאָרגן קראַנער
און
דזשאַנעט פּאַסקעוויטש
אין דאָס שיינע האַרציקע לעבנס בילד
"פאַלשע געטער"
אין 2 אקטן מיט א פּראַלאָג און עפּילאָג פון איזידאָר ליליען
אייגענעפירט פון מאָרגן קראַנער
אויסגעשטאַטעט פון איזידאָר קליין
מוזיק פון סעמיעל פוינלענעסט
אונטער קאַמפּאַני:
מענער פּערסאָנאַל—מאָרגן זילבער־שטיין, איזידאָר קליין, היימי ראָפּאָ־פּאָרט, מאָרגן אַפּעל, היימי פיינשטיין און סעמיעל פוינלענעסט
פרויען פּערסאָנאַל—עני שאַפּירא, סילי ליפּצין, פּוירל פוינלענעסט, פּאָולין שייפער און סאַראַ קראַנער

א רוסיש בילד אין אַר. קיי. אַ. ווינניפּעג

איינע פון די אינטערעסאַנטסטע בילד־דער פון דער רוסישער רעוואָלוציע ווערט היינטיקע וואָך געוויזן אין אַר. קיי. אַ. ווינניפּעג צעמעטער (פריערדיקע אָרפעאום) דאָס בילד הייסט: "דאָס ליד פון פלאַם", אין וועלכער עס ווערן אָפּגעשפּיגלט א סך סצענעס פון דער רוסישער רעוואָלוציע. טיילן פון דער שטאָט פּעטראָגראַד, רוס־לאַנד, זיינען גענומען געוואָרן פאַר דער פּראָדוקציע פון דער דאַזיקער בילד. רוסי־שע דערפער, קאַסטאַלן און רעגירונג גע־בייטדע זיינען געבויט געוואָרן פאַר דעם בילד.

די נאַציאָנאַלע מוזיקאַלישע אינסטרו־מענטן פון רוסלאַנד — באַלאַלייקעס, אַן אָרקעסטער פון 64, באַטייליקט זיך אין דעם בילד.

אייוואַן לינאָוו, איינער פון די באַרימט־סטע אַקטיאָרן אין פיינע אַקטריסעס, באַ־טייליקן זיך אין דעם בילד; מיט א עפּסט 5,000 פּערזאָן און א כאָר פון 500. זעט דאָס דאַזיקע בילד אין אַר. קיי. אַ. ווינ־פּעג. דאָס וועט אייך דערמאָנען און וועט פאַר אייך אַנטפּלעקן זכרונות פון דער פאַרגענהייט וואָס וועט אייך פאַרשאַפן אינטערעסאַנטע מאָמענטן.

—(::)—

"פאַלשע געטער" אין קווינס טעאַטער

מאָרגן קאַרנער און זשאַנעט פּאַסקע־וויטש, צוזאַמען מיט דער גאַנצער קאָמ־פּאַני, טרעטן אויף מיטוואָך אוונט אין איינער פון די פיינסטע פאַרשטעלונגען פון דעם נייראַרקער טעאַטער רעפּערטואַר.

"פאַלשע געטער", איז דער נאָמען פון דעם לעבנס בילד וואָס וועט געשפּילט ווערן מיטוואָך, אין 2 אקטן מיט א פּראָ־לאָג און עפּילאָג פון איזידאָר ליליען.

איבער צוויי טויזנט מענשן האָבן זיין געזען און באַוואונדערט די נייע קאָמפּאַ־ני, און עס איז א זיכערע זאַך, אַז זיי וועלן באַזוכן אַלע אַנדערע פאַרשטעלונגען וואָס די קאָמפּאַני וועט שפּילן אויף איר קורצן באַזוך, און די טויזנטער ווינניפּענער אידן, וועלכע האָבן נאָך ניט געזען שפּי־לען די קאָמפּאַני, זאָלן ניט דורכלאָזן די געלעגנייט און קומען צו די פאַרשטעלונגען היינטיקע וואָך.

פיינט אייער הויז איצט
שיין, גוט און בליליק
ראַיעלע אַרבעט און צופרידנהייט
MAX GORDON
484 FLORA AVE.

זעט אונזערע נייע ספּרינג סחורות
א גרויסער אויסוואַל פון וואָס אויסצוקלייבן
Dominion Furniture Co., Limited
499 NOTRE DAME AVENUE
PHONES: 86 195 — 87 873

וואַנצן און קאַקראַוטשעס
פאַרניכטעט. אַרבעט גאַראַנטירט
CHARLES RIESS & CO.
376 Colony St. Phone 33 529

Classified Section קלאַסיפייד סעקשען

סעצעיקע פריי פאַר אַדווערטייזינג אין דער קלאַסיפיצירטער אַפּטייליונג
איין מאָל, 5 ס. פאַר "אַנייט ריי"
פאַר א וואָרט, 20 ס
פאַר א מאַנאַט, 75 ס
פאַר 3 מאַנאַטן $2.15
פאַר 6 מאַנאַטן, $4.00
פאַר 1 יאָר, $7.50

:: פערזענלאַכעס ::
PERSONAL

טענץ יערע נאַכט אין אונזערע קלאַסן מיט ווינניפּעג'ס בעסטע טענצער
גוטע פּאַרטנער פאַר אַלעמען
קאָמפּלעט קורס. פּריוואַט לעקציעס $5.00.
PROF. AND MISS SCOTT
200 Portage Ave. Next Lyceum. 88 106

מיטשעל און מיטשעל
רעגיסטרירטע פּעטענט אַטאָרנעס, 718 מעקאינטייער בלאָק, ווינניפּעג, פּעטענטס, טרייד מאַרק ענגומען אין אַלע לענדער. ריזאָנאַיבל טערמס. טעלעפאָן 88 747.

געלט!
פאַר אייערע באַלריקע נויטן
$50 ביז $500
צוועלף מאָנאַטן צו באַצאָלן עס צוריק.
ריזאָנייבל ריינטס.
פינאַנסלאַנד באַדיטנג.
שטריינג פּאַרטנערשיפּ
אָפּן טעגלאַך ביז 7.30 נאָכמיטאָג.
General Loan and Insurance Agency
738 Somerset Block, Winnipeg.
Phone 24 789

R.B. ORMISTON
פּלאָריסט
צוויי סטאָרס צו אייער באַדינונג
96 Osborne St., Phone 42 386
340 Portage Ave., Phone 24 791
בלומען טעלעגראַפירט אינדעראַל

לייף אינשורענס
בעסער צו האָבן א פּאָליסי און ניט דאַרפן עס, איידער דאַרפן דאָס און ניט האָבן.
P. A. TEMPLETON
807 Electric Railway Chambers
Phone 89 688

מאָרס דעליקאַטעסן
מיר פאַרקויפן אַלע סאָרטן וואורשט גערויכערטע און געפּיקלטע פלייש און ווינערס — אויך אינפּאָרטירטע
א פולע ליין פון אידישע דעליקאַטעסן
223 דאָפּערין אַוו., טעל. 57 617

עקסטרא ספּעשל!
פאַר היינטיקער וואָך
מענערשע קאָוטס און העטס — צוזאַמען $1.50
דריי קלינד און געפּרעסט
פאָר קאַלנער עקסטרא
טעלעפאָן 86 685
Morris Dry Cleaners

:: צו פאַרקויפן ::
FOR SALE

סוויטס צו פאַרראַנטן
קאַרמאָן אַפּאַרטמענטס, באַראָאָס אַוו. 2 רומס און קיטשענעטס. אוק פינישינג, רענט $32 א מאָנאַט.
דייטאָנד קאָורט, סעלקירק אַוועניו. 6 רומס, אין מיין פּלאַץ, אויסגעפיקסט זייער שיין. עלעקטרישער אויוון. רענט $40.
נאַבל קאָורט, אַלפרעד אַוועניו. 3 און 4 רומס. רענט $40 און $45.
רענפרוי אַפּאַרטמענטס, מאָנטעגו אַוועניו. 3 און 4 רומס. רענט $37.50 און $42.
באַלפוריא אַפּאַרטמענטס, קאַטעדראַל אַוועניו. 3 און 4 רומס. רענט $55 און $65
נאַרט פאַנאַמאַ בלאָק, מאַקריי אַוועניו. 3 און 4 רומס מיט אויסגעפיקסטע באַל־קאָניס. אוק פינישינג. פרידזשידייר, רענט $45 און $55.

צו פאַרראַנטן
א נייע סטאָקע באַנגאַלאָו, 6 רומס און א באַהייצטע סאַן רום. פייער פּלייס. אוק פינישינג, נייע דעקאָרירט. א גוטער סטאָ־קע גאַראַדזש. רענט $50 א מאָנאַט.
געלט צו לייען אויף 6½ פּראָצענט.
אינשורענס פאַר אַלעריי צוועקן.
Sheps Agencies Ltd.
804 מיין סטריט
טעלעפאָנס 761 55 און 807 53

צו פאַרקויפן א הויז אויף מאַטעסאָן אַוו. נאָענט צום בית יתומים. א פולשטענדיק מאָדערנע הויז. פריש רעמאָנטירט אויבער־ראַל. 7 רומס און צוויי שיינע בער רומס אין "אַטיק". הייסע וואַסער באַהייצונג. אַלע באַקוועמלאַכקייטן. א באַרגען. טע־לעפאָנירט 56 422 פאַר אָפּאַינטמענט.

S S S S S S S S S
הייזער צו פאַרקויפן
מענגנוס אַוועניו, אַרום אַרלינגטאָן, א גו־טער 5 רום סעמי־מאָדערן קאָטעדזש, דורכאויס אין גוטן צושטאַנד, א סנעפּ פאַר $2.500, מיט $1.000 קעש, באַלאַנס $25 א מאָנאַט. רופט אָפּ
MR. LAWRIE, OF
J. J. SWANSON & CO. LTD.
601 Paris Bldg., Phone 26 349
or Evgs. 503-007

צו פאַרקויפן א שיינע זעקס רום באַנגאָ־לאָ אויף קאַלעדזש אַוועניו, נאָענט צו מאַל־טער סטריט. ניי. $4.800. $1.500 קעש. באַלאַנס טערמס. באַלדיקער באַזיץ.
SCHADEK & CO.
511 McIntyre Block Phone 22 782

5 רום קאָטעדזש, גוטער לאַקייישאַן אויף אבערדין אַוועניו, ניי דעקאָרירט, מיט אַלע באַקוועמלאַכקייטן, מיט וואַרימען גאַראַזש מיט שנעל פאַרקויפט ווערן פאַר בלויז $2.600.
6 רום הויז אויף פּריטשאַרד אַוועניו, לעבן באַלטער, מיט גלייך פאַרקויפט ווערן. איר קאָנט עס באַקומען אויף אייער אייג־נענעם. פריי, ווייל קיין ריזאָנאַיבל אָפּער וועט ניט אַנטזאָגט ווערן.
4 רום סוויט אין גלייך בלאָק, 395 סעל־קירק אַוועניו. אַלע מאָדערנע באַקוועמ־לאַכק